

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE L'INTERIEUR, DE LA SECURITE,
DE LA MIGRATION ET DES MATIERES
ADMINISTRATIVES

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE ZAKEN,
VEILIGHEID, MIGRATIE EN BESTUURSZAKEN

Mercredi

14-12-2022

Matin

Woensdag

14-12-2022

Voormiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement Réformateur
cd&v	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
Vooruit	Vooruit
Les Engagés	Les Engagés
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Interpellations jointes de

- Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les informations erronées fournies au Parlement à propos de la confection du budget" (550003531)
- Barbara Pas à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La communication du premier ministre concernant les documents budgétaires" (550003541)
- Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les messages WhatsApp concernant le budget" (550003551)
- Catherine Fonck à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les explications du premier ministre sur les échanges WhatsApp et les différentes versions du budget" (550003561)
- Jean-Marie Dedecker à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les messages WhatsApp concernant l'approbation du budget" (550003581)
- Sophie Rohonyi à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les messages échangés en ce qui concerne l'approbation du budget" (550003591)

Orateurs: **Sander Loones, Barbara Pas**, présidente du groupe VB, **Sofie Merckx**, présidente du groupe PVDA-PTB, **Catherine Fonck**, présidente du groupe Les Engagés, **Jean-Marie Dedecker, Sophie Rohonyi, Alexander De Croo**, premier ministre

Motions

23

INHOUD

Samengevoegde interpellaties van

- Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het foutief informeren van het Parlement over de opmaak van de begroting" (550003531)
- Barbara Pas aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De communicatie van de premier rond de begrotingsdocumenten" (550003541)
- Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De whatsappberichten over de begroting" (550003551)
- Catherine Fonck aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De uitleg van de premier over de whatsapp's en de verschillende versies van de begroting" (550003561)
- Jean-Marie Dedecker aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De whatsappberichten over de goedkeuring van de begroting" (550003581)
- Sophie Rohonyi aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De uitgewisselde berichten over de goedkeuring van de begroting" (550003591)

Sprekers: **Sander Loones, Barbara Pas**, voorzitter van de VB-fractie, **Sofie Merckx**, voorzitter van de PVDA-PTB-fractie, **Catherine Fonck**, voorzitter van de Les Engagés-fractie, **Jean-Marie Dedecker, Sophie Rohonyi, Alexander De Croo**, eerste minister

1

Moties

23

COMMISSION DE L'INTERIEUR,
DE LA SECURITE, DE LA
MIGRATION ET DES MATIERES
ADMINISTRATIVES

COMMISSIE VOOR
BINNENLANDSE ZAKEN,
VEILIGHEID, MIGRATIE EN
BESTUURSZAKEN

du

van

MERCREDI 14 DECEMBRE 2022

WOENSDAG 14 DECEMBER 2022

Matin

Voormiddag

Le développement des interpellations commence à 10 h 36. La réunion est présidée par M. Ortwin Depoortere.

De behandeling van de interpellaties vangt aan om 10.36 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Ortwin Depoortere.

01 Interpellations jointes de

- Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les informations erronées fournies au Parlement à propos de la confection du budget" (55000353I)
- Barbara Pas à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La communication du premier ministre concernant les documents budgétaires" (55000354I)
- Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les messages WhatsApp concernant le budget" (55000355I)
- Catherine Fonck à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les explications du premier ministre sur les échanges WhatsApp et les différentes versions du budget" (55000356I)
- Jean-Marie Dedecker à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les messages WhatsApp concernant l'approbation du budget" (55000358I)
- Sophie Rohonyi à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les messages échangés en ce qui concerne l'approbation du budget" (55000359I)

01 Samengevoegde interpellaties van

- Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het foutief informeren van het Parlement over de opmaak van de begroting" (55000353I)
- Barbara Pas aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De communicatie van de premier rond de begrotingsdocumenten" (55000354I)
- Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De whatsappberichten over de begroting" (55000355I)
- Catherine Fonck aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De uitleg van de premier over de whatsapps en de verschillende versies van de begroting" (55000356I)
- Jean-Marie Dedecker aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De whatsappberichten over de goedkeuring van de begroting" (55000358I)
- Sophie Rohonyi aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De uitgewisselde berichten over de goedkeuring van de begroting" (55000359I)

De **voorzitter**: Collega's, onze commissie behandelt een aantal interpellaties gericht aan de premier, die ik van harte welkom heet.

In toepassing van artikel 131 van ons Reglement vraag ik aan de eerste interpellant om zich te beperken tot tien minuten. De overige interpellanten hebben vijf minuten spreektijd. Daarna geeft de eerste minister antwoord, waarna de replieken volgen.

Mijnheer Loones, u hebt het woord.

01.01 Sander Loones (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de premier en collega's, een interpellatie is niet niks. Ik denk dat het de eerste keer is dat ik daartoe een verzoek in het Parlement heb ingediend en ik denk oprecht dat een interpellatie nodig is.

Eerst en vooral, iedereen focust vandaag op de whatsappberichten. Ik hoef u niet te vertellen wat dat is; iedereen heeft wel een mobiele telefoon. Hoe dan ook wordt hierdoor wel heel tastbaar wat er aan de hand is: eerst bestonden de whatsappberichten niet en nu plots blijken ze wel te bestaan. Maar, collega's, ik wil bovenal de boodschap meegeven dat het niet alleen over die whatsappberichten gaat maar vooral over wat er achter die berichten schuilgaat. Het gaat over cijfers, over crisismaatregelen, over beleid, over mensen en over een regering die ons door een storm zou moeten leiden op een rechtszekerere en duidelijke manier die vertrouwen uitstraalt, zodat de mensen die geloofwaardig achten.

Mijnheer de premier, de essentie van de zaak is vertrouwen. Kan het Parlement u vertrouwen? Kan de belastingbetaler u vertrouwen wanneer u verklaringen aflegt in het Parlement om die vervolgens een week later tegen te spreken en om nog eens een week later nog een ander verhaal te vertellen? Kunnen wij u vertrouwen? Kunnen wij u geloven?

Het is waar dat u een heleboel zaken toont en zegt en dat u cijfers geeft, maar ik heb stellig de indruk dat u ons niet alles toont en dat u niet alles zegt. Dit is de vraag vandaag, mijnheer de premier: zult u eindelijk aan de belastingbetaler, aan de mensen, aan het Parlement alles geven? Zult u eindelijk alles zeggen? Zult u eindelijk alle cijfers op tafel gooien? Zult u alle communicatie tussen uw kabinet en dat van mevrouw De Bleeker geven?

Mijnheer de premier, het is niet de eerste keer dat ik u die vraag stel.

Tijdens het debat over uw regeringsverklaring, de State of the Union, heb ik herhaaldelijk gevraagd of we de teksten, de tabellen en de notificaties mochten zien. U hebt dat toen geweigerd.

Vervolgens heb ik u tijdens de plenaire vergadering van 17 november 2022 ondervraagd. U hebt toen zeven keer gezegd dat u zeer duidelijk zou zijn. U was zo duidelijk dat u de gevraagde informatie niet hebt gegeven. U bent niet transparant geweest.

Ik heb u een week later tijdens de plenaire vergadering van 24 november 2022 opnieuw die vraag gesteld. Toen kwam u met een volledig ander verhaal dan dat van de week ervoor. Opnieuw gaf u geen duidelijkheid. U hebt toen trouwens al uw coalitiepartners boos gemaakt. Iedereen had u anders begrepen. U was alleen erg duidelijk voor uzelf, maar blijkbaar niet voor de rest van de wereld. Ik heb u gevraagd of we de tabellen mochten zien, de cijfers, de communicatie, maar het antwoord luidde neen.

Op 30 november in de plenaire vergadering vroeg ik u opnieuw, dus voor de vierde keer, ons te informeren.

Op 7 december gaf ik u in de commissie voor Binnenlandse Zaken voor de vijfde keer de kans antwoord te geven.

01.01 Sander Loones (N-VA): L'interpellation est un instrument parlementaire grave, que j'utilise aujourd'hui pour la première fois parce qu'elle est réellement nécessaire. Pour moi, la question principale ne porte pas sur les messages WhatsApp, qui sont, certes, la partie émergée de l'iceberg, mais a trait à la manière dont le gouvernement mène sa politique. Ce gouvernement doit, de manière crédible et sûre sur le plan juridique, guider les citoyens à travers la crise. Or le Parlement et les contribuables ne savent plus aujourd'hui s'ils peuvent encore faire confiance au chef de ce gouvernement. Peut-on encore croire le premier ministre lorsqu'il monte à la tribune? Telle est la question essentielle.

Le premier ministre fournit un certain nombre de chiffres et tient devant nous l'un ou l'autre propos, mais j'ai l'impression qu'il ne montre et ne dit pas tout. Pourrions-nous finalement consulter tous les chiffres et toute la communication entre son cabinet et le cabinet de l'ex-secrétaire d'État De Bleeker?

Au cours des derniers mois, j'ai demandé au premier ministre à six reprises, par différents canaux, de clarifier cette question. À chaque fois, son récit était différent et il n'a jamais été transparent. Je lui ai même adressé une lettre dans le cadre de la publicité de l'administration, à laquelle il a répondu hier encore qu'il n'apporterait pas cette transparence. L'ancienne secrétaire d'État De Bleeker et l'actuelle secrétaire d'État Bertrand nous ont également refusé cette transparence. Mais maintenant, cela suffit. Le premier ministre doit assurer la transparence à laquelle le Parlement et les contribuables ont droit!

Il y a notamment la question des messages WhatsApp. Un haut fonctionnaire de l'administration De Bleeker a fait remarquer que la reconstitution de la discussion

Intussen heb ik u een brief gestuurd, op 27 november, om openbaarheid van bestuur te vragen. Ik heb daar gisteren een antwoord op ontvangen dat u dat niet zult doen.

Dat is dus zes keer, zes keer in anderhalve maand tijd. Zes keer heb ik u gevraagd om transparantie te verschaffen en het Parlement alle informatie te geven. U hebt dat niet alleen in woorden niet gedaan, u hebt ook in uw brief bevestigd dat niet te willen doen. Overigens heb ik de vraag ook verschillende keren gesteld aan staatssecretaris De Bleeker en staatssecretaris Bertrand, en keer op keer werd die transparantie geweigerd.

Premier, het spijt me verschrikkelijk, maar het is genoeg geweest. Het is genoeg geweest. Het is tijd om eindelijk duidelijk te zijn. Het is tijd om eindelijk de transparantie te geven waarop wij allemaal recht hebben. Ik maak dat zeer concreet.

Ten eerste, laten we met de whatsappberichten beginnen.

Wat is er aan de hand? Een topambtenaar van het kabinet-De Bleeker met 20 jaar ervaring bij de Nationale Bank kaart aan dat er reconstructies worden gemaakt in verband met de begroting, maar dat er iets niet klopt. Er wordt daarin namelijk geen melding gemaakt van het feit dat er vanuit het kabinet van de eerste minister – dat van u, mijnheer de premier – whatsappberichten zijn gestuurd naar het kabinet van Eva De Bleeker om te zeggen dat het in orde was met de begroting. Nergens verschijnt iets over die whatsappberichten. Wat is nu uw reactie in de krant *De Morgen*? Die luidt: die bestaan niet; er zijn geen whatsappberichten. Ik heb u de vraag gesteld in het Parlement, u hebt letterlijk gezegd: "Wat niet bestaat, kan ik u niet geven, mijnheer Loones." Wat zien we gisteren in *Knack*? Whatsappberichten. Blijkbaar bestaan ze toch! En wat hebt u toen gedaan? U bent gewoon van discours veranderd. U argumenteert dat u nooit hebt gezegd dat die whatsappberichten niet bestaan, dat er iets anders in staat en hetgeen erin staat uit de context wordt getrokken en wij er iets van maken wat er niet in zit!

Wel, mijnheer de premier, het is simpel, u kunt er onmiddellijk voor zorgen dat er niets uit de context wordt getrokken. Hoe? Door de volledige context te geven. Geef ons al die whatsappberichten, geef ze allemaal. Bij dezen vraag ik het u een zevende keer: geef die transparantie. In plaats van te insinueren dat wij onze job niet goed doen en dat we zaken doen die niet netjes zijn, ligt de verantwoordelijkheid bij u, mijnheer de premier, om die transparantie te geven.

Het zou u nog sieren dat u ze ten minste aan uw eigen staatssecretaris geeft. Ik hoorde dat Alexia Bertrand vanochtend in *De Ochtend* op Radio 1 zeer stellige verklaringen aflegde over die whatsappberichten. Ik heb haar gisteren de vraag gesteld of zij ze had. Zij zei dat zij ze zelf niet heeft! Alexia Bertrand zei gisteren letterlijk zelf in de commissie dat zij alleen heeft wat in *Knack* is verschenen. Ik ben een parlamentslid dat intrinsiek ministers en andere excellenties gelooft op hun woord. Dat zal ik op dit moment ook doen. Het zou u dus sieren, mijnheer de eerste minister, niet alleen het Parlement en de bevolking in te lichten, maar ook uw eigen staatssecretaris. Misschien kan zij dan met wat meer onderbouwde stelligheid verklaringen afleggen in de media.

budgetaire ne mentionnait pas les messages WhatsApp dans lesquels le cabinet du premier ministre informait le bureau de la secrétaire d'État que son budget était en ordre. Ce à quoi le premier ministre a répondu, dans *De Morgen* mais aussi au Parlement, que ces messages n'existaient pas. Il m'a même littéralement déclaré qu'il ne pouvait pas me donner ce qui n'existait pas. Hier, l'hebdomadaire *Knack* nous a confirmé que ces messages existaient bel et bien. Et maintenant, le premier ministre prétend qu'ils sont sortis de leur contexte. Eh bien, il peut régler cette discussion d'une manière très simple: en nous fournissant tous ces messages WhatsApp.

Même sa propre secrétaire d'État, Mme Alexia Bertrand, ne possède pas ces messages. Elle a, en effet, indiqué en commission qu'elle n'en sait pas plus que ce qui est écrit dans l'article de *Knack*.

Si le premier ministre nous fournit ces messages aujourd'hui, la question est réglée. Toutefois, je voudrais malgré tout attirer l'attention des journalistes et de mes collègues sur un élément beaucoup plus important que les messages WhatsApp. Le premier ministre a souligné devant nous, à plusieurs reprises, que la communication relative au budget se faisait par des canaux officiels, à savoir par courriels. Alors qu'il a bel et bien fourni ces courriels aux journalistes, le premier ministre refuse de nouveau de les remettre au Parlement.

Ewald Pironet cite littéralement des passages de ces courriels dans *Knack*. Il en ressort que le cabinet du premier ministre a effectivement formulé des remarques à la suite de la première version du texte, notamment concernant la TVA sur l'énergie. Le cabinet de l'ex-secrétaire d'État

Hoe dan ook, die whatsappberichten zijn tastbaar. Iedereen is ermee bezig. Het antwoord is makkelijk. De eerste minister zal ons straks zeggen: u krijgt ze niet, en dan is dat van de baan.

Echter, voor alle collega's in de zaal en zeker voor alle journalisten, wil ik wijzen op iets wat nog veel belangrijker is dan die whatsappberichten, namelijk het e-mailverkeer.

Immers, wat hebt u gedaan hier in het Parlement, mijnheer de eerste minister? De jongste weken hebt u altijd onderstreept dat u over de begroting niet via whatsappberichten beslist, maar dat via formele kanalen doet. U hebt daarbij letterlijk verwezen naar e-mails die verzonden werden tussen uw kabinet en dat van mevrouw De Bleeker, e-mails die u – men raadt het nooit – het Parlement niet geeft, maar wel de journalisten! De journalisten hebben al die e-mails. Het Parlement heeft die niet.

Wat lezen wij gisteren in het artikel van Ewald Pironet in *Knack*? Wij lezen daarin zeer duidelijk letterlijke citaten uit de e-mails vanuit uw kabinet verzonden naar het kabinet van mevrouw De Bleeker. Die zijn echt ontluisterend. Wat staat daarin? Het is echt de moeite, collega's, ze allemaal te lezen. Er staat in dat er een tekst vertrokken is vanuit het kabinet-De Bleeker naar de eerste minister en dat het kabinet van de eerste minister daar een aantal bemerkingen bij geformuleerd heeft om 13.28 uur. Mijnheer de eerste minister, u merkt op aan mevrouw De Bleeker: wat er in uw teksten staat klopt niet, het moet aangepast worden. Het gaat daarbij onder andere over de btw op energie. U maakt dus een paar opmerkingen aan het kabinet-De Bleeker, dat die opmerkingen vervolgens – nu wordt het interessant – verwerkt heeft.

Het kabinet-De Bleeker heeft dus niet alleen uw mail ontvangen; het heeft ook de tekst aangepast, op uw verzoek. Die tekst is dan goedgekeurd, is gedrukt, is ondertekend door Vincent Van Peteghem, Vincent Van Quickenborne en Eva De Bleeker. Hij is ingediend in het Parlement, nadat hij is aangepast op uw vraag. Dat lezen wij in de mails in *Knack*.

Het gaat dus zelfs niet meer over een tekst van Eva De Bleeker. Het gaat over uw eigen tekst, mijnheer de eerste minister. Het is op uw vraag dat de tekst werd aangepast. Iedereen kan in de mail zien dat er woorden werden toegevoegd aan de algemene toelichting en iedereen kan zien dat die woorden in de tekst stonden die in het Parlement werd ingediend. Dat gebeurde op uw vraag. Het was geen tekst van Eva De Bleeker, het was uw tekst, mijnheer de premier, die door u werd aangepast. Het zou iedereen sieren om daarnaar te kijken en het zou u sieren, mijnheer de premier, om daarover openheid van zaken te brengen.

Toon al die e-mails. U geeft ze toch allemaal aan de pers. U hebt gisteren in *Terzake* zelf letterlijk het volgende gezegd: "De zaken die nu naar boven komen, zijn zaken die twee weken geleden met de pers zijn gedeeld. Dit is oud nieuws, dit is zelfs geen nieuws." U zei gisteren in *Terzake* zelf dat u ze aan de journalisten hebt gegeven en niet aan het Parlement. Nog in *Terzake* zei u dat die opmerkingen gemaakt zijn en dat u de documenten met de pers hebt gedeeld. U zegt het zelf. U geeft alles altijd aan de media en nooit iets aan het Parlement. Het is genoeg geweest, mijnheer de premier. U geeft de

De Bleeker a tenu compte de ces remarques. La version modifiée a ensuite été approuvée, imprimée et signée par Vincent Van Peteghem, Vincent Van Quickenborne ainsi qu'Eva De Bleeker, et déposée au Parlement. En réalité, il ne s'agit donc plus du texte d'Eva De Bleeker, mais du texte modifié par le premier ministre. Des mots ont été ajoutés dans l'exposé général à sa demande.

C'est pour cette raison que je demande de nouveau au premier ministre de nous montrer tous les courriels. Hier, au cours de l'émission *Terzake*, le premier ministre a lui-même indiqué qu'il avait partagé des informations avec la presse voici deux semaines. Il peut donc également les partager avec nous, non?

En outre, le premier ministre se plaît à indiquer que "les informations ont été transmises par les canaux appropriés". Ce discours paraît professionnel, mais c'est clairement par des messages WhatsApp qu'on a mené la communication à propos d'erreurs dans le texte. Ensuite, personne au sein des cabinets concernés n'a apparemment vérifié si les modifications avaient été effectivement apportées.

Bref, cela suffit. Nous demandons de pouvoir consulter l'ensemble des messages WhatsApp, des courriels et de la communication formelle entre le cabinet du premier ministre et le cabinet de Mme De Bleeker.

documenten aan de journalisten. We kunnen daarin zien dat u zelf hebt aangedrongen om de tekst aan de passen. Mevrouw De Bleeker heeft dat loyaal gedaan, op uw verzoek. Ze heeft zelfs letterlijk de bewoordingen overgenomen die door uw kabinet werden gesuggered en vervolgens ontslaat u haar daarvoor.

Het is genoeg geweest. Het is tijd om openheid van zaken te geven. Het is tijd om die transparantie te tonen. U zou minstens de beleefdheid moeten hebben om de informatie die u met de pers deelt ook met het Parlement te delen en niet hier en daar een mailtje, maar alles. Wij willen alles zien, want het is genoeg geweest.

Uw nieuwe slagzin is trouwens "We hebben de informatie bezorgd via de geijkte kanalen." Dat klinkt professioneel, maar als die geijkte kanalen zo professioneel zijn, moet u mij toch eens iets uitleggen. Uit die whatsappberichten blijkt heel duidelijk dat u heel goed wist dat er iets niet juist was aan de teksten en u hebt het kabinet van Eva De Bleeker daarover gecontacteerd. Dat heeft de teksten aangepast, maar daarna heeft niemand van uw kabinet, van het kabinet-Van Peteghem noch van het kabinet-Van Quickenborne gecontroleerd of de aanpassing effectief is gebeurd. Wie wilt u dat wijsmaken?

Het is genoeg geweest, mijnheer de premier.

Wij vragen alle whatsappberichten, wij vragen al het e-mailverkeer, wij vragen alle formele communicatie die er is geweest tussen uw kabinet en het kabinet van mevrouw De Bleeker. Wat u aan de journalisten geeft, zou u beter ook aan het Parlement geven.

01.02 Barbara Pas (VB): Mijnheer de eerste minister, gisteren was u, naar eigen zeggen, op de VRT, met belangrijke zaken bezig, zoals de minister van Vietnam ontvangen. Vandaag hebt u dan toch tijd voor uw bijzaken, voor het Parlement. In datzelfde media-interview gisteren zei u betreffende de gang van zaken dat u dit niet pikt. Gewoontegetrouw altijd eerst toelichting geven aan de pers en dan pas naar de Kamer komen, pik ik dan weer niet. U deelt informatie bewust niet met het Parlement. Hoezeer u ook de mond vol hebt van transparantie en politieke vernieuwing, de minachting ten opzichte van de volksvertegenwoordiging en dus eigenlijk de hele bevolking kan eigenlijk niet groter zijn.

Liegen en leugenaar zijn geen parlementair taalgebruik en veel mensen vertellen al eens een leugentje om bestwil. Bij kinderen is er dan sprake van veel fantasie. Als liegen echter tot ernstige problemen leidt in omgang tussen de leugenaar en zijn omgeving, kan worden gesproken van pathologisch of ziekelijk gedrag. We weten wat dat is in het Parlement. We hebben hier allemaal de ziekelijke leugenaar Guy Verhofstadt meegemaakt. De oproep van Kristof Calvo onlangs dat u wat meer op die heer Verhofstadt zou moeten lijken, hebt u helaas wat te letterlijk genomen.

Toen die kabinetsmedewerker van mevrouw De Bleeker stelde dat uw kabinet expliciet zijn akkoord gegeven had via whatsappberichten voor de versie met de 1,3 miljard lastenverlaging erin, hebt u dat altijd ontkend. U hebt ook het bestaan van deze whatsappberichten altijd ontkend. Als er echter iets duidelijk is geworden uit het gelekte whatsappverkeer is het wel dat er wel degelijk whatsappverkeer is geweest tussen uw kabinet en het kabinet Begroting, ook al beweerde

01.02 Barbara Pas (VB): Si hier, le premier ministre s'occupait, selon ses propres dires, "de questions sérieuses", comme une rencontre avec le premier ministre du Vietnam, entre autres, il a enfin du temps à consacrer aujourd'hui à des affaires accessoires, comme le Parlement. Je n'accepte plus que le premier ministre fournisse d'abord des explications aux médias et qu'il se présente seulement ensuite à la Chambre. Le mépris qu'il affiche à l'égard des représentants du peuple – et, dès lors, à l'égard de l'ensemble de la population – ne saurait être plus grand.

Le premier ministre a toujours démenti que son cabinet ait donné explicitement son accord, par le biais de messages WhatsApp, à la version du budget contenant 1,3 milliard d'euros de réduction de charges. Il a même démenti l'existence de ces messages. Il apparaît aujourd'hui que ces messages existent bel et bien. Il était

u zelfs tot vorige week nog in deze commissie op vragen van de heer Loones en mezelf dat dat verkeer niet heeft plaatsgevonden. Vandaag blijkt dat deze berichten wel degelijk bestaan.

Het was aandoenlijk hoe heel wat Open Vld-mandatarissen gisteren op sociale media hun best deden om de volgens u onbestaande whatsappberichten te duiden. Ze zouden over iets anders gaan. Het is zeer opmerkelijk dat de communicatie over die andere zaken dan niet via de geijkte kanalen verloopt. Het is trouwens ook zeer opmerkelijk dat de altijd tweetende MR-voorzitter Bouchez zich gisteren voor een keer eens wijselijk niet moeide.

Ik heb het u al gevraagd, maar ik kreeg geen opheldering, dus ik herhaal mijn vraag vandaag.

Mijnheer de eerste minister, ik vraag u expliciet om de al dan niet bezwaren die uw kabinet heeft gemaakt tegen de inschrijving van die lastenverlaging van 1,3 miljard euro te bezorgen aan het Parlement. Waarom toont u die communicatie niet? Dat is onbegrijpelijk.

Misschien de belangrijkste vraag is of u überhaupt iets zult doen aan het grootste schandaal, namelijk de belabberde begrotingstoestand zelf, die ontsparing van 6 % van het bbp, 625 miljard euro aan schulden. Ik ben zeer benieuwd hoe u dat zult ombuigen.

Bij de bespreking van uw beleidsnota heb ik het uitgebreid gehad over het kaltstellen van voormalig staatssecretaris De Bleeker, over hoe u als zelfverklaard feminist omgaat met mevrouw De Bleeker. Eerst vernederde u haar voor de bomvolle plenaire vergadering door haar onterecht fouten te verwijten, vervolgens benoemde u haar vervangster nog vóór mevrouw De Bleeker, moederziel alleen, haar persconferentie over haar ontslag kon houden.

Ik heb het toen ook gehad over het totaal gebrek aan politieke verantwoordelijkheid in dit land. Politieke verantwoordelijkheid is geen onbelangrijk principe, mijnheer de eerste minister. Verantwoordelijkheid dragen, betekent ook dat men, als het vertrouwen tussen gezagsdrager en burger compleet zoek is, zijn conclusies trekt. Dat is een teken dat die politicus niet alleen met zijn zelfbehoud bezig is, maar het is ook een nodig signaal om het vertrouwen in de politieke functie – dus niet in de persoon, maar in de functie – en de instellingen te behouden. Hier echter bestaat politieke verantwoordelijkheid alleen op papier.

U bent trouwens niet de enige excellentie voor wie politieke verantwoordelijkheid een volslagen onbekend begrip is. Nog niet zo lang geleden was er een minister van Volksgezondheid die een hele bevolking zonder beschermingsmateriaal zette voordat een pandemie uitbrak en recent was er nog een minister van Justitie die na een door Justitie perfect te vermijden moord op een jonge politieagent gewoonweg blijft zitten, zelfs als de politievakbonden en de gevangenisdirecteuren ondertussen zijn ontslag vragen. Allemaal zonder het minste schuldbesef.

Mijnheer de eerste minister, "In een beschaafd land is de regering vandaag ontslagnemend", zo schreef Rik Van Cauwelaert gisteren terecht op Twitter. Waarom houdt u de eer niet aan uzelf? Wanneer vindt u het erg genoeg om politieke verantwoordelijkheid te nemen?

franchement pathétique de voir comment de nombreux mandataires de l'Open Vld s'y sont pris hier pour faire allusion à ces messages WhatsApp "inexistants".

Je demande explicitement au premier ministre de transmettre les objections de son cabinet au Parlement. Pourquoi ne montre-t-il pas cette communication? C'est tout de même inconcevable! Par ailleurs, la question la plus importante est de savoir comment il compte infléchir cette situation budgétaire déplorable, c.-à-d. ce dérapage de 6 % du PIB.

Lors de l'examen de la note de politique générale du premier ministre, j'avais déjà longuement évoqué la mise au placard injuste et humiliante de l'ancienne secrétaire d'État, Eva De Bleeker, et l'absence totale de sens des responsabilités politiques dans ce pays. Si la confiance entre les responsables politiques et les citoyens est complètement rompue, les responsables politiques doivent tirer les conclusions qui s'imposent pour rétablir la confiance vis-à-vis de la fonction politique – et non de la personne – et des institutions.

Le premier ministre n'est malheureusement pas le seul membre du gouvernement qui ignore la notion de "responsabilité politique". Nous avons eu affaire précédemment à un ministre de la Santé publique qui a laissé toute une population sans matériel de protection au cours d'une pandémie et, plus récemment, à un ministre de la Justice qui ne daigne pas bouger après l'assassinat d'un jeune agent de police, drame que la Justice aurait pourtant parfaitement pu éviter. "Dans un pays civilisé, le gouvernement serait démissionnaire aujourd'hui", a tweeté hier à juste titre Rik Van Cauwelaert. Pourquoi le premier ministre ne fait-il pas amende honorable?

Wat moet er in België anno 2022 eigenlijk gebeuren vóór een regering of op zijn minst haar politieke leider ontslag neemt? Een leugen zou bijvoorbeeld in een normale democratie leiden tot het ontslag van de verantwoordelijke minister. Zeg wat voor u daartoe moet leiden, want niemand, die het nog weet.

01.03 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, u was vrij straf gisteren in het journaal. U verklaarde dat de oppositie de zaken uit de context heeft getrokken. Wij, de oppositie, doen echter gewoon ons werk. Na de onthullingen over de whatsappberichten bent u uitleg verschuldigd. Wanneer ik de pers erop nalees, zijn wij niet de enigen die dat vragen.

U hebt vannacht misschien goed kunnen nadenken over uw uitleg. Hoe dan ook bent u het vooral, die een probleem heeft. U bent hier in het Parlement verschillende keren zaken komen vertellen die vandaag niet waar blijken te zijn; ik zal het daar straks nog over hebben. U hebt ook een probleem in uw meerderheid en in uw partij. Het zijn immers leden van uw partij, die een en ander naar de pers hebben gelekt. U stelt ook dat wij de zaken uit de context trekken. De context is echter duidelijk, namelijk de begrotingsbesprekingen.

Mijnheer de minister, de berichtgeving leert ons alvast dat mevrouw De Bleeker ontslag heeft genomen voor een fout die u hebt begaan. Wanneer in een bedrijf aan het licht komt dat een overste een ondergeschikte ontslag doet nemen, krijgt die persoon gewoon zijn C4 zonder ontslagvergoeding, dus een dringend ontslag wegens zware fouten.

Voilà ce qui arrive aux gens normaux, monsieur le premier ministre, quand on commet de pareilles fautes. À moins que vous ne nous fournissiez une autre explication, on constate clairement que Mme De Bleeker a dû démissionner pour une faute que vous aviez approuvée - ou, en tout cas, que votre cabinet avait cautionnée. Quand cela se produit dans une usine ou toute autre entreprise, on est licencié sur-le-champ. C'est à vous de nous démontrer que ce n'est pas le cas.

De eerste vraag is of wij nog vertrouwen in u kunnen hebben, mijnheer de eerste minister. Daar moet u ons vandaag van overtuigen. U hebt immers een eerste keer gelogen op 17 november in de plenaire vergadering, toen u zei dat mevrouw De Bleeker materiële fouten had gemaakt. Zij heeft daarna haar ontslag moeten geven. Wij hebben ondertussen allemaal de whatsappberichten goed kunnen bestuderen en daarin lezen wij duidelijk dat uw kabinetsmedewerker om 17.23 uur op 9 november meldt "Is dus OK voor ons". Er zijn toch zeven minuten tussen het whatsappbericht over de sociale zekerheid en het whatsappbericht dat zegt "Is dus OK voor ons, merci voor de aanpassingen". Enkele minuten daarvoor wordt in de berichten ook zeer duidelijk gesteld dat de teksten naar de drukker zullen gaan, dus hoe legt u uit dat die "OK" niet op het geheel van de feiten zou slaan? Dat zou de eerste leugen zijn, die u aan het Parlement hebt verteld.

Een tweede leugen bestaat erin dat u het bestaan van die whatsappberichten hebt ontkend. U zei dat die niet bestonden. In *De Morgen* van 29 november zei u het volgende: "Iets wat niet bestaat, kan je niet vrijgeven." Waarom hebt u het bestaan van die

01.03 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Le premier ministre a reproché hier à l'opposition, dans les médias, de sortir les propos de leur contexte. Cependant, nous ne faisons que notre travail! Après les révélations sur les messages WhatsApp, le premier ministre nous doit tout simplement des explications. Il est apparu que plusieurs déclarations qu'il avait faites au Parlement étaient fausses. Il a apparemment aussi des problèmes au sein de son propre parti puisque, effectivement, ce sont des membres de son propre parti qui ont divulgué l'affaire à la presse. Il apparaît maintenant que Mme De Bleeker a dû démissionner en raison d'une erreur commise par le premier ministre lui-même. Dans une entreprise, c'est lui qui serait licencié pour motif grave.

Mevrouw De Bleeker werd verplicht om ontslag te nemen wegens een fout die u hebt goedgekeurd of waarmee uw kabinet heeft ingestemd. In om het even welk bedrijf zou men daarvoor op staande voet ontslagen worden.

Peut-on encore faire confiance au premier ministre? Il a menti en séance plénière le 17 novembre 2022 lorsqu'il a affirmé que Mme De Bleeker avait commis des erreurs matérielles. Entre les messages WhatsApp des collaborateurs du cabinet du 9 novembre 2022 sur la sécurité sociale, le message indiquant que les textes vont partir à l'impression et le message "... est donc OK pour nous, merci pour les ajustements", seules quelques minutes se sont écoulées. Comment le premier ministre explique-t-il que ce "OK" ne s'appliquerait pas à l'ensemble?

whatsappberichten ontkend?

Naast de vraag van het vertrouwen is er de vraag of de btw-verlaging nu permanent dan wel tijdelijk is en daarmee komen we aan het feit dat er ook een politiek probleem in uw meerderheid is.

In de aanpassing door uw kabinet, die wij uiteindelijk ook in de notificaties lezen, staat het volgende: "De impact van de voormelde permanente btw-verlaging of een verderzetting van de tijdelijke btw-verlaging". Daar zit de nuance natuurlijk. In de tekst is er zowel sprake van een permanente als van een tijdelijke btw-verlaging. Daarmee raakt men aan uw belangrijkste politieke probleem en het is evident dat partijen als de onze druk zetten op de regering, opdat de btw-verlaging permanent zou zijn voor de bevolking. De heer Magnette zegt daarover dat die regeling over enkele jaren helemaal niet budgetneutraal zal zijn, terwijl u soms zegt dat dat wel zo zal zijn. Uit de documenten bleek uiteindelijk echter dat de regeling niet budgetneutraal zal zijn.

De **voorzitter**: Kunt u afronden, mevrouw Merckx?

01.04 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Ja, ik denk dat ik duidelijk mijn punt heb gemaakt in verband met mijn drie vragen, mijnheer de eerste minister.

01.05 **Catherine Fonck** (Les Engagés): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, vous avez fait porter le chapeau des errements du gouvernement dans l'élaboration du budget à votre secrétaire d'État que vous avez accusée d'avoir commis des erreurs techniques. À sa démission, j'avais tweeté: "Être honnête dans la Vivaldi, cela ne paie pas." Mme De Bleeker vous a servi de fusible, ainsi d'ailleurs que plusieurs de ses collaborateurs qui se sont fait dégommer.

La publication par *Knack* des messages WhatsApp dans cette saga qui dure maintenant depuis plusieurs semaines semble infirmer votre version des faits et confirmer la version du budget de la secrétaire d'État De Bleeker, à savoir le budget avec un déficit plus important à 6,1 %.

Certes, hier, vous vous êtes justifié devant les télévisions néerlandophones, d'abord en vous victimisant et ensuite en niant les faits. Vous avez nié le fait que vous ayez approuvé le budget. Vous avez nié les WhatsApp, en disant que cela ne se valide pas comme cela et que d'autres mails le prouvent. C'est votre ligne de défense.

La question qui se pose, monsieur le premier ministre, est de savoir si vous avez été honnête ou pas durant ces dernières semaines, pas uniquement pour que le Parlement puisse exercer ici son contrôle mais la question se pose de votre honnêteté par rapport à l'ensemble des citoyens. Permettez-moi donc de vous demander d'apporter tous les éléments pour que l'on puisse effectivement se faire notre version des faits.

Pourriez-vous mettre à notre disposition toutes les pièces, y compris tous les mails, qui auraient invalidé le budget? Pourriez-vous mettre à disposition du Parlement toutes les communications qui auraient même bloqué le projet du budget dans son parcours? En effet, ce qui

Un deuxième mensonge est le fait que le premier ministre a toujours nié l'existence de ces messages WhatsApp. Nous l'avons entendu dire explicitement qu'il était impossible de révéler quelque chose qui n'existe pas.

Bien entendu, il s'agit essentiellement de savoir si la réduction de la TVA sera permanente ou non et si elle sera neutre sur le plan budgétaire. Mais il y a à ce niveau-là clairement un problème politique au sein de la majorité.

01.05 **Catherine Fonck** (Les Engagés): Mevrouw De Bleeker, die ervan beschuldigd werd technische fouten gemaakt te hebben, heeft voor u als kop-van-jut gediend, net als een aantal van haar medewerkers. De gepubliceerde whatsappberichten ontkrachten uw versie en bevestigen die van de staatssecretaris, namelijk een tekort van 6,1 %. In televisie-uitzendingen hangt u het slachtoffer uit en ontkent u dat u groen licht gaf voor de begroting. Bent u de afgelopen weken eerlijk geweest, niet enkel tegen het Parlement, maar ook tegen de burgers?

Ik vraag u ons alle stukken en mails ter beschikking te stellen waaruit blijkt dat de ontwerpbegroting niet goedgekeurd werd, evenals de mails waarin die begroting zou zijn geblokkeerd. Uw verdediging houdt geen steek, want als uw kabinet of uzelf geen groen licht had gegeven, zouden de documenten die ter bekrachtiging aan de Koning voorgelegd werden en aan het Parlement werden overgezonden niet de gebruikelijke weg gevolgd hebben.

est étonnant dans votre ligne de défense, c'est que, si votre cabinet ou vous-même n'aviez pas donné votre accord, les documents qui ont été envoyés à la signature du Roi ainsi qu'au Parlement n'auraient évidemment pas pu cheminer de la même manière vers le Parlement. Si vous aviez été d'accord avec le projet de loi, il pouvait alors être signé par le Roi et être envoyé par la Chancellerie.

Nous vous demandons également de mettre à disposition les échanges de mails qui ont suivi le départ du projet de loi au Parlement, y compris d'ailleurs avec l'ensemble des cabinets des vice-premiers ministres. Qui a réagi, dans le gouvernement, à ce projet de budget qui soi-disant n'était pas correct? Vous, d'autres vice-premiers ministres? S'il n'y avait pas d'accord, comment pouvez-vous expliquer que rien ne se soit passé entre la date du 9 novembre et la date du 14 novembre? Il se passe là cinq jours pendant lesquels les vice-premiers ministres et le premier ministre considèrent que le projet de budget est évidemment la version correcte. Je ne peux pas imaginer que pendant cinq jours, vous soyez restés bras ballants jusqu'à ce qu'effectivement, Sander Loones lève le lièvre en mettant en évidence le déficit qui n'était pas en phase avec vos propos d'octobre, lors du *State of the Union*.

D'ailleurs, monsieur le premier ministre, faut-il vous rappeler ici qu'il y a également un désaccord – ou autre chose – puisqu'au sein du gouvernement, plusieurs partis de votre majorité ne confirment pas votre version de neutralité budgétaire pour la compensation de la réduction de la TVA sur l'électricité et le gaz par des accises? Pourtant, ce n'est pas un détail, une bagatelle: une différence pour 2023 de plus de 1,3 milliard d'euros et pour 2024 de plus de 1,7 milliard.

J'attends vos explications. Elles doivent être étayées et ne pas juste être des mots, de la com'. Il faut des preuves qui peuvent confirmer ou pas votre ligne de défense et votre ligne de communication. Seules des preuves sont maintenant de nature à lever les doutes. Seules des preuves sont de nature à crédibiliser votre parole et celle du gouvernement. Je vous remercie.

01.06 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer de premier, ik heb een déjà-vugevoel. Ik weet niet of u zich dat herinnert, u was waarschijnlijk nog niet geboren, maar ooit zei een eerste minister, een zekere Mark Eyskens, hier: een premier sterft niet door het Parlement, maar door een mep van een krant, net als een vlieg.

Men kan moeilijk sterven door het Parlement, als men het Parlement constant voorliegt. Vorige week vroeg ik u nog hoelang u dit Parlement of onze bevolking nog voor de zot zou houden. We zijn ongeveer een week verder en nu blijkt dat u dat al een maand lang doet.

De ellende is eigenlijk begonnen toen u ons moest voorliegen in het Parlement, want u moest toen twee meesters sparen. U moest de linkerkant sparen. U moest de rechterkant sparen. U begon te liegen en te zeggen dat die 1,3 miljard euro in de begroting moest staan.

Ik ben de laatste spreker in de rij, het voordeel daarvan is dat er al veel is gezegd. Ik zal mij daarom beperken tot de essentie en tot de vragen overgaan.

Mijnheer de eerste minister, is uw regering een zootje ongeregeld?

Als het wetsontwerp uw goedkeuring wegdroeg, kon de Koning het ondertekenen.

Ik vraag u om de mailwisseling vanaf het moment dat het ontwerp naar het Parlement verstuurd werd, met inbegrip van de mailwisseling met de kabinetten van de vice-eersteministers. Welke minister heeft er gereageerd op het onjuiste begrotingsontwerp? Tussen 9 en 14 november beschouwen de eerste minister en de vice-eersteministers het ontwerp als de juiste versie. Ik kan me niet voorstellen dat u niets ondernomen hebt totdat de heer Loones opmerkte dat het tekort niet strookte met wat was aangekondigd in de *State of the Union* van oktober.

Verscheidene meerderheidspartijen geven aan dat de btw-verlaging op elektriciteit en op gas, die gecompenseerd moet worden met accijnzen, budgetneutraal is. Het verschil voor 2023 bedraagt 1,3 miljard euro en voor 2024 1,7 miljard!

Ik verwacht echte bewijzen die uw uitspraken kunnen staven.

01.06 Jean-Marie Dedecker (INDEP): Pas plus tard que la semaine dernière, j'ai demandé au premier ministre combien de temps encore il allait se moquer du Parlement et de la population. Il s'avère à présent qu'il le fait déjà depuis un mois. Le premier ministre a dû mentir pour continuer à contenter tant l'aile gauche que l'aile droite de son gouvernement.

La secrétaire d'État au Budget est placée sous la tutelle du ministre Van Quickenborne. A-t-il cosigné le budget? Le ministre des Finances a lui aussi cosigné ce budget. La secrétaire d'État Bertrand, la remplaçante de Mme De Bleeker, a dû récemment se livrer à des contorsions à la télévision franco-

Het gaat hier niet alleen om mevrouw De Bleeker. Ik zie dat u alsmaar bleker wordt als het over mevrouw De Bleeker gaat. Wie heeft die begroting ondertekend? Ik denk dat de staatssecretaris onder het voorgedrag van een zekere minister Van Quickenborne stond. Heeft minister Van Quickenborne dat ondertekend? Tenzij dit wordt gelogenstraft, geloof ik nog altijd dat dit waar is. Gisteren zag ik ook een cd&v'er kronkelen in een tv-programma toen hem de vraag werd gesteld of hij ook een en ander wist. Dat was een zekere heer Van Peteghem. Uw minister van Financiën heeft dat ook allemaal ondertekend. Ik zag ook Alexia Bertrand, de vervangster van mevrouw De Bleeker, kronkelen op LN24, een Franstalige zender, waar ze zelfs de grootte van het begrotingstekort niet kon meedelen. Mijnheer de eerste minister, wat is de waarde van dit zootje ongeregeld?

Ik zal me beperken tot de essentie en niet over details spreken. U hebt constant gelogen over het bestaan van die whatsapps. De heer Van Cauter komt achteraf met bewijzen. U noemde hem eerst een leugenaar, iemand van het kabinet van mevrouw De Bleeker, of hebt hem leugenachtig voorgesteld. U zei dat er geen whatsapps bestaan en die man brengt dan whatsapps naar buiten. De heer Eyskens heeft ooit in een andere zaak, iets met een visum, gezegd dat hij in elke bananenrepubliek ontslag zou nemen, maar in deze bananenmonarchie doet men dat blijkbaar niet.

Voor mij, mijnheer de premier, gaat het maar over één zaak: uw geloofwaardigheid. Die werd week na week aangetast.

Collega's hebben al andere punten aangekaart, maar ik heb nog één vraag.

Zult u openheid geven? Zult u transparantie geven? Zult u uw e-mails op tafel leggen? Zult u uw whatsappverkeer op tafel leggen? Desnoods kunt u daar een speciale commissie voor aanstellen, onder ede, om dit allemaal te bekijken, een commissie samengesteld uit parlementsleden, ook van de oppositie. De leden van de meerderheid draaien zich in alle mogelijke bochten om alles te rechtvaardigen, terwijl ze zelf niet begrijpen of dit nu in de begroting is opgenomen of niet. Vandaar, mijnheer de premier, één vraag: geef openheid over alles! Spreek de waarheid! Volgens mij kunt u niet meer functioneren, iets waarmee mijn voltallige fractie het eens is, maar ik denk niet dat de meerderheid van deze vergadering dezelfde mening is toegedaan.

01.07 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le premier ministre, à l'instar de mes collègues, je vous interpelle à nouveau sur ce budget 2023. Nous avons déjà eu de multiples échanges à ce sujet, en commission ou en séance plénière, et malgré tous ces débats, nous manquons toujours de transparence quant aux choix budgétaires que vous avez posés et qui étaient censés avoir été validés par l'ensemble des partis de la Vivaldi.

Au contraire de certains collègues, je ne suis pas ici pour vous insulter, pour vous traiter de menteur, pour participer à une quelconque vendetta – que je trouve d'ailleurs totalement contre-productive. Par contre, je suis ici pour vous interpeller, mais pas sur cette histoire de WhatsApp car je ne pense pas que le véritable problème réside dans cet échange. On sait tous très bien qu'un budget n'est jamais scellé à l'issue d'un échange WhatsApp, on sait que cela se passe dans le cadre de réunions entre cabinets. On sait bien que des

phone et était même incapable de préciser l'ampleur du déficit budgétaire exprimé en milliards. Monsieur le premier ministre, quelle est encore la valeur de cette bande de contorsionnistes et d'amateurs?

Le premier ministre n'a cessé de mentir au sujet de l'existence de ces messages WhatsApp. Il a même traité le collaborateur du cabinet de Mme De Bleeker de menteur. Il y va de la crédibilité du premier ministre. Chaque semaine, elle est de plus en plus entachée. Le premier ministre sera-t-il transparent aujourd'hui? Divulguera-t-il tous les courriels et tous les messages WhatsApp, éventuellement à huis clos en commission? Je l'exhorte à révéler enfin toute la vérité.

Je ne puis, quant à moi, que conclure que le premier ministre ne peut plus rester en fonction.

01.07 Sophie Rohonyi (DéFI): Ondanks alle discussies en debatten over de begroting 2023 heerst er nog steeds onduidelijkheid over uw budgettaire keuzes, die geacht worden door alle meerderheidspartijen onderschreven te worden. Ik zal niet terugkomen op die hele whatsapphistorie, dat is niet de kern van het probleem: de beslissingen over de begroting worden immers genomen tijdens de vergaderingen tussen kabinetten, niet met whatsappjes.

mails peuvent arriver par après pour pouvoir corriger ou affiner certaines choses.

Il est important aujourd'hui de faire preuve d'une opposition constructive. C'est dans cette démarche que je souhaite m'inscrire et, par conséquent, me distancier de certains propos émis par les collègues de l'opposition. Je pense que le véritable problème ne réside pas dans cet échange en tant que tel mais bien dans votre budget. Vous avez toujours dit ne pas avoir donné votre accord sur la première version, qui contenait cette "erreur" prétendue allouée à votre précédente secrétaire d'État au Budget, Mme De Bleeker. Je pense qu'elle a véritablement été sacrifiée parce qu'elle a eu la décence de prévoir cette fameuse dépense de 1,6 milliard d'euros pour la baisse de la TVA sur l'énergie. Elle a été sacrifiée parce qu'elle a finalement eu l'honnêteté de dire la vérité et d'avoir confronté la Vivaldi à ses propres contradictions. Elle a été sacrifiée parce qu'elle a voulu tout simplement faire preuve de transparence – c'est finalement cela que l'on attend d'une secrétaire d'État au Budget – dans un gouvernement qui, lui, n'a jamais véritablement eu de cap budgétaire.

Il en ressort donc qu'aujourd'hui, nous ne savons toujours pas si votre budget sera réellement neutre. À chaque fois, vous brandissez une réalité budgétaire, mais nous n'en connaissons pas les tenants et les aboutissants, nous ne savons pas comment elle se manifeste.

La réduction permanente de la TVA à 6 % sur le gaz et l'électricité, que vous nous avez promise et que nos concitoyens et concitoyennes espèrent, serait donc compensée, comme vous nous l'avez dit également, par une réforme des accises – que nous attendons toujours.

Par contre, ce que nous savons – et c'est ce qui est problématique aujourd'hui –, c'est que votre budget présente un déficit abyssal, quel qu'en soit le montant. La nouvelle secrétaire d'État au Budget ne s'y retrouve pas elle-même. On la comprend. Je n'ai, en aucun cas, envie de la fustiger comme certains de mes collègues l'ont fait.

D'abord, en octobre, c'était 2,9 % du PIB. Au mois de novembre, c'était 3,4 % – ce qui représente une différence assez importante. Et aujourd'hui, le solde nominal serait de 5,9 %.

Ce budget qui présente un déficit abyssal nous prive, dans le même temps, de réformes structurelles qui sont aujourd'hui indispensables pour nos concitoyens et concitoyennes. Ces réformes, vous nous les promettez depuis l'institution de votre gouvernement. À chaque fois, ces réformes sont imminentes. Mais finalement, elles n'arrivent pas, alors qu'elles ont précisément pour objet de combler ce déficit de manière juste.

Monsieur le premier ministre, quand aurons-nous – et à travers nous, les citoyens que nous représentons – droit à une véritable transparence sur votre budget? Ne pouvons-nous pas considérer que le seul mensonge auquel nous sommes confrontés aujourd'hui réside dans votre budget fédéral en tant que tel, vis-à-vis de la réalité budgétaire, en l'absence de réformes tant et tant promises, mais aussi dans le manque de rigueur dans nos dépenses publiques?

U hebt gezegd dat u niet ingestemd hebt met de eerste versie van de begroting, waarin er sprake was van een "fout" die aan uw ex-staatssecretaris voor Begroting toegedicht wordt. Mevrouw De Bleeker werd opgeofferd omdat zij het fatsoen had om de uitgave van 1,6 miljard euro voor de verlaging van de btw op energie in de begroting in te schrijven, omdat zij de waarheid gezegd heeft en de meerderheid geconfronteerd heeft met haar eigen tegenstrijdigheden, omdat zij transparant heeft willen handelen in een regering zonder echte begrotingskoers.

Ook wanneer de verlaging van de btw op gas en elektriciteit tot 6 % bestendig wordt en dit door middel van een accijnshervorming gecompenseerd wordt, is de budgetneutraliteit nog steeds niet verzekerd. Hoe groot het gat in de begroting ook zal zijn, het tekort zal kolossaal zijn, waardoor de noodzakelijke en reeds lang beloofde hervormingen zullen uitblijven.

Wanneer zullen wij eindelijk recht hebben op echte transparantie wat de begroting betreft? Bestaat de enige leugen er niet in dat er inzake de overheidsuitgaven een gebrek aan zorgvuldigheid is?

01.08 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer de voorzitter,

01.08 **Alexander De Croo**,

collega's, bedankt voor de vragen. Ik wil graag ingaan op een aantal zaken.

Mevrouw Pas, u laat uitschijnen dat ik niet naar het Parlement zou willen komen. U weet zeer goed dat ik hier elke week ben en dat ik mij daarvoor in alle mogelijke bochten wring. Als er een Europese top is, ga ik vaak niet naar de voorbereidende vergaderingen om op donderdag in de plenaire vergadering op de vragen te kunnen antwoorden. Ik denk dat ik kan zeggen dat ik veel meer in het Parlement aanwezig ben dan mijn voorgangers. Ik vind dat echter normaal. Als premier moet men in het Parlement aanwezig zijn om op vragen te antwoorden.

U wist zeer goed welke afspraken gemaakt waren over mijn aanwezigheid. Iedereen in deze commissie wist zeer goed dat ik deze voormiddag een afspraak had in het Parlement. Deze afspraak lag al weken op voorhand vast. Ik zou met jullie in debat gaan in het federaal adviescomité voor Europese Aangelegenheden over een Europese top die vandaag en morgen plaatsvindt.

U wist zeer goed dat er gisteren een commissie voor Financiën en Begroting was. In principe is het zo dat het de betrokken minister of staatssecretaris is die antwoordt op vragen over de besproken onderwerpen, in dit geval de begroting en financiën. Ikzelf doe dat in commissies voor Binnenlandse Zaken, die men steeds bijeen kan roepen. Als er echter vragen zijn over de begroting of over financiën, dan is het in mijn ogen in eerste instantie de staatssecretaris die daarop moet antwoorden. Collega's, zo werkt het Reglement. U kunt natuurlijk ook vinden dat het Reglement niet van toepassing is als de camera's draaien. Dat kan uw methode zijn, maar ik denk niet dat dat de gewoonte is in dit Parlement.

U hebt echter altijd de mogelijkheid om te zeggen dat er een hoogdringendheid is en dat de premier aanwezig moet zijn. Dat recht bestaat inderdaad. Gisteren had ik echter een volle agenda. Ik wil daarop ingaan om aan te geven waar het gisteren over ging.

Mijn eerste gesprek gisternamiddag was met het IMF. Dat is, denk ik, niet onbelangrijk. Het IMF is in ons land en spreekt de ganse week met heel veel mensen om te kijken naar de economische richting die ons land uitgaat. Ik denk dat het niet slecht is dat ik het geplande gesprek met hen heb laten doorgaan.

Het gesprek daarna was met de Groep van Tien. Die kon niet tot een akkoord komen, maar deze regering heeft gefaciliteerd om ervoor te zorgen dat er een beslissing is. Die beslissing maakt duidelijk dat er boven op de index een nulnorm is, maar dat er de mogelijkheid is om een energiepremie toe te kennen. Er kon daardoor ook een beslissing worden genomen met betrekking tot de welvaartsenveloppe, die ervoor zorgt dat de uitkeringen stijgen.

Een derde afspraak gisteren was met de eerste minister van Vietnam. Hij was daar met een vijftal ministers en viceministers. Het was een vergadering waarvan een aantal N-VA-parlementsleden ervoor had gepleit dat ze kon doorgaan. Dat was met goede redenen, Vietnam is een belangrijke partner voor ons land. Er zijn akkoorden afgesloten met bedrijven als BESIX en Rent-A-Port. Dat zijn allemaal bedrijven die instaan voor de welvaart in ons land. Beeld u in dat ik een halfuur

premier ministre: Contrairement à ce qu'insinue Mme Pas, je fais toujours tout mon possible pour être présent au Parlement chaque semaine. J'y suis d'ailleurs bien plus souvent que mes prédécesseurs et je trouve cela normal. D'ailleurs, ma présence au Parlement ce matin était déjà fixée depuis des semaines.

Conformément au règlement de la Chambre, les réponses aux questions relatives au budget et aux finances sont données par le/la secrétaire d'État ou le/la ministre concerné(e) dans la commission ad hoc. La présence des caméras n'a pas d'impact sur ce processus.

Il est vrai que le Parlement peut exiger ma présence en cas d'urgence, mais, hier, mon emploi du temps était complet. Après un entretien important avec le FMI, j'ai rencontré le Groupe des 10. Cet entretien était lui aussi important, car il concernait la décision à prendre sur l'enveloppe bien-être et l'augmentation des indemnités. Le rendez-vous suivant, avec le premier ministre du Vietnam et cinq membres de son gouvernement, était essentiel, car il s'agit d'un partenaire commercial important. Enfin, je me suis entretenu avec la famille d'Olivier Vandecasteele, qui est incarcéré depuis déjà neuf mois dans une cellule iranienne en dépit de son innocence. Un premier ministre doit être en mesure de gérer ses priorités.

Hier soir, la presse m'a en effet posé des questions. Vous ne pouvez tout de même pas me reprocher d'y avoir répondu. J'ai d'ailleurs explicitement précisé que je me rendrais au Parlement pour clarifier la situation.

Le cœur du problème concerne toutefois le fonctionnement d'un gouvernement. Un budget est un moment important. Les décisions que prend le gouvernement lors

op voorhand aan de eerste minister van Vietnam zou gezegd hebben dat alles in het water viel, dat ik niet aanwezig kon zijn, dat het niet zou plaatsvinden.

Mijn laatste vergadering gisteren was met de familie van Olivier Vandecasteele. U weet dat die man reeds negen maanden onschuldig, in de slechtst mogelijke omstandigheden, in de gevangenis in Iran zit. Ik heb de indruk dat wat met die man gebeurt, wat met een Belg gebeurt, sommigen in dit Parlement niets kan schelen. Ik had dus een afspraak met de familie van Olivier Vandecasteele, mensen die bijna radeloos geworden zijn over het lot van hun zoon, die daar onschuldig aanwezig is.

Weet u, als eerste minister moet men soms een afweging maken. Men moet prioriteiten afwegen en beslissen wat men vandaag doet en wat morgen. De beslissing om dit vandaag te doen lijkt mij zeer logisch. Ik ga mijn verantwoordelijkheid absoluut niet uit de weg. Met betrekking tot het feit dat de pers mij gisteravond vragen stelde, u kunt het mij niet kwalijk nemen dat ik antwoord op de vragen die gesteld worden. Ik heb ook zeer duidelijk gezegd dat ik in dit Parlement duidelijkheid zou komen geven.

Ten tweede kom ik tot de grond van de zaak. Het eerste punt was belangrijk, maar de grond van de zaak is nog belangrijker.

Wat is het functioneren van een regering? Een aantal onder u hebben deel uitgemaakt van een regering. Op basis waarvan functioneert een regering?

De begroting is een belangrijk moment. Een regering neemt beslissingen in een conclaaf. Die beslissingen in een conclaaf worden daarna genotificeerd. De notificaties geven de afspraken weer die de regeringsleden onder elkaar hebben gemaakt. Daarna worden ze vastgelegd in wetten, in programmawetten, in fiscale wetten en in allerlei soorten wetten. Die wetten leggen het budgettaire kader vast. De algemene toelichting en andere documenten kunnen alleen de vertaling zijn van wetten. Dat is de basis waarop een regering functioneert. Wanneer men eigen interpretaties begint te maken van wat in wetten staat, is men wel heel avontuurlijk bezig. Dat is geen manier van werken. De enige bijbel is wat in wetten en beslissingen staat.

Het is de voltallige regering die het budgettaire kader vastlegt. Het zijn daarna de ministers en de staatssecretarissen die dat kader uitvoeren.

Sta mij toe dat nog eens te herhalen: het is de regering die beslist en de staatssecretaris die uitvoert, en niet omgekeerd.

C'est le gouvernement qui décide et ce sont les secrétaires d'État qui exécutent – et non l'inverse.

Dat is waar deze discussie over gaat, het is belangrijk om dat helemaal uit te puren. Het is niet de medewerker, het is niet de staatssecretaris die op eigen houtje andere afspraken maakt. Het is alleen de voltallige regering die beslissingen kan nemen en die het budgettaire kader vastlegt.

Dat brengt mij bij de kern van de discussie.

du conclave budgétaire sont notifiées puis consignées dans diverses lois, qui fixent le cadre budgétaire. L'exposé général et les autres documents ne peuvent être que la traduction de lois. Cet exercice ne peut laisser aucune place à une interprétation personnelle des lois.

Je rappelle explicitement que c'est l'ensemble du gouvernement qui prend les décisions et fixe le cadre budgétaire, et que les ministres et les secrétaires d'État doivent exécuter ce cadre et non l'inverse.

C'est de cela qu'il s'agit à présent. Il est important d'être très clair sur ce point. Seul le gouvernement dans son ensemble peut prendre des décisions concernant le cadre budgétaire. L'exposé général du budget tel qu'établi par la secré-

De algemene toelichting bij de begroting, zoals opgesteld door de staatssecretaris en haar kabinet, was niet in overeenstemming met de beslissingen die door de regering werden genomen. Daar is door mijn kabinet duidelijk op gewezen via officiële weg, met name door wat men noemt een leescomité, dat liep van 8 november in de voormiddag tot 9 november om 14 uur. Tijdens deze periode hebben wij duidelijk gemaakt: opgelet, wat in de algemene toelichting staat, stemt niet overeen met de beslissingen die door de regering werden genomen, u kunt dat niet zomaar unilateraal aanpassen. Zelfs ik als premier zou dat niet unilateraal kunnen aanpassen. Stel dat ik als premier iets zou willen veranderen, dan kan ik dat niet unilateraal doen. Een beslissing van de regering kan alleen gewijzigd worden als er een voltallige beslissing van de regering zou zijn om dat aan te passen, wat absoluut niet het geval was. Dat staat trouwens zeer duidelijk in de notificaties. Ik heb u daarnet aangegeven wat het belang van notificaties is.

Ik lees u een stukje voor. "Gelet op de huidige energiecrisis en de grote impact van de hoge energieprijzen op de koopkracht van gezinnen, wordt in de wet voorzien dat de inwerkingtreding van het hoofdstuk met wijzigingen aan de accijnstarieven inzake aardgas en de inwerkingtreding van het hoofdstuk met wijzigingen in accijnstarieven inzake elektriciteit, wordt uitgesteld tot er een beslissing is die wordt genomen in de ministerraad in een overlegd KB." Dat is wat in de notificatie staat. Er kan geen enkele onduidelijkheid zijn over wat er in de notificatie staat. Dat is ook zo vertaald in wetten. Als men dat anders wil interpreteren, moet men de wetten wijzigen. Dat is hoe een regering functioneert.

Zoals ik daarnet zei, week die algemene toelichting dus af van wat de regering tijdens de week beslist had. Tijdens het leescomité werd niet alleen duidelijk gemaakt aan het kabinet van Begroting dat dat fout was, we gaven ook aan wat de regering wel beslist had. We hebben zeer duidelijk gemaakt wat de regeringsbeslissing was en dat die zo moest worden overgenomen in de algemene toelichting.

Die beslissing van aanpak werd achteraf trouwens door zowel de Europese Commissie als het Rekenhof onderschreven. Dat is logisch, want we hebben een zeer logische beslissing genomen. U mag van ministers immers verwachten dat zij beslissingen uitvoeren.

Natuurlijk hebben kabinetsmedewerkers contact met elkaar en zij doen dat op allerlei manieren, dus ook via tekstberichten. U zult vast ook veel contact hebben met medewerkers op allerlei verschillende manieren. Soms zal dat via tekstberichten gebeuren. Een tekstbericht kan echter nooit een formele beslissing van een regering die vastgelegd is in begrotingsnotificaties herroepen. Nooit, op geen enkele manier.

Er is al bijzonder veel over die tekstberichten gezegd. Natuurlijk bestaan er tekstberichten over de begroting. Het tegendeel zou mij verbazen. Uiteraard bestaan die berichten. Ik ben steeds zeer open geweest in de pers over het bestaan van tekstberichten over de begroting. Ik heb in dit Parlement trouwens nooit ontkend dat er tekstberichten over de begroting waren. (*Gelach in de zaal*) Ik ontken echter dat er tekstberichten zouden bestaan die een fiat gaven aan een foute toelichting bij de begroting. Nee, die tekstberichten bestaan

taire d'État et son cabinet ne correspondait pas aux décisions prises par le gouvernement. Mon cabinet a clairement attiré l'attention sur ce point par la voie officielle, c'est-à-dire ce que l'on appelle un comité de lecture, qui s'est tenu du 8 novembre dans la matinée au 9 novembre à 14 heures. Une décision du gouvernement ne peut être modifiée que sur décision de l'ensemble du gouvernement. Cela n'a pas été le cas, comme l'indiquent clairement les notifications: "Vu la crise énergétique actuelle et l'impact important des prix élevés de l'énergie sur le pouvoir d'achat des ménages, il est prévu dans la loi que l'entrée en vigueur du chapitre contenant les modifications des taux d'accises sur le gaz naturel et l'entrée en vigueur du chapitre contenant les modifications des taux d'accises sur l'électricité sont reportées jusqu'à ce qu'une décision soit prise par le biais d'un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres." Il ne peut y avoir aucune équivoque à cet égard. Cette approche a d'ailleurs ensuite été avalisée par la Commission européenne et la Cour des comptes.

J'ai toujours fait preuve de transparence concernant l'existence d'échanges de messages textuels à propos du budget.

niet!

Je souhaite encore répéter que des messages ont effectivement été échangés au sujet de ce budget. Les cabinets communiquent naturellement entre eux, et notamment par message. Je n'ai jamais nié cet état de fait, y compris dans ce Parlement. Mais quand vous me dites que des messages comportaient un "OK" pour modifier l'exposé général du budget, je dis non! Ces messages n'existent pas.

Ik hoop dat ik daarmee duidelijkheid heb gegeven. Natuurlijk bestaan er berichten over allerlei zaken, over allerlei opmerkingen die met de begroting te maken hebben, maar het wijzigen van zoiets fundamenteels heeft nooit in een tekstbericht gestaan. Als men dat zou willen doen, dan doet men dat niet via een tekstbericht. Dat doet men via een wijziging van de notificaties. Dat doet men via een wijziging van de wetgevende bepalingen. Dat is de logische manier om dat te doen.

We hebben niet alleen aangegeven dat er een fout was. We hebben ook uitgelegd wat er fout was. We hebben ook herinnerd aan de beslissing van de regering. We hebben herinnerd aan wat er in de begrotingsnotificaties stond. Die notificaties zijn trouwens naar dit Parlement gestuurd.

Ik begrijp dat sommigen van de oppositie inzien dat ze het debat over de inhoud verloren hebben. *(Gelach op de banken van de oppositie)* Als men het debat over de inhoud verliest, dan voert men de discussie op een iets plattere manier.

Ik zal het eens zeer duidelijk zeggen: ik ga dat spel niet spelen, ik ga daar niet aan meedoen. Als eerste minister ben ik de behoeder van de beslissingen van deze regering. Ik ben de behoeder van de uitvoering van de beslissingen van deze regering. De beslissingen met betrekking tot de btw en de accijnzen waren zeer duidelijk. Het is mijn rol om ervoor te zorgen dat de akkoorden die we samen hebben gemaakt worden uitgevoerd.

We hebben met de regering een zeer grote verantwoordelijkheid om ons land door de zoveelste crisis te leiden. Dat is mijn rol. Het is mijn rol om richting te geven. Het is mijn rol om leiding te geven. Het is ook mijn rol om er op moeilijke momenten voor te zorgen dat iedereen het hoofd koel houdt, om ervoor te zorgen dat we beslissingen nemen om de mensen te helpen met hun verwarming, om ervoor te zorgen dat we beslissingen nemen om de mensen door de crisis te helpen, om mensen zekerheid over hun job te geven.

Wat stel ik hier vast? Men probeert de feiten te verdraaien. Men probeert een situatie te creëren die er niet is. U kunt hier staan roepen. U kunt hier proberen politieke spelletjes te spelen op een moment dat burgers en bedrijven het bijzonder moeilijk hebben, maar dat is niet mijn manier en dat is niet de manier van de regering om beslissingen te nemen.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de interpellanten. Alle sprekers krijgen vijf minuten voor hun repliek.

01.09 **Sander Loones** (N-VA): Mijnheer de premier, ik had niet

Natuurlijk werden er berichten verzonden over de begroting, de kabinetten hebben onderling contact, dat heb ik nooit ontkend. Het klopt echter niet dat die berichten een "OK" bevatten voor een wijziging van de algemene toelichting bij de begroting! Die berichten bestaan niet.

Une modification fondamentale doit s'effectuer non par un message textuel, mais par une modification des notifications et des dispositions législatives. Nous avons indiqué qu'il y avait une erreur et expliqué en quoi consistait cette erreur. Nous avons également rappelé les notifications budgétaires, qui ont d'ailleurs été remises au Parlement.

Je comprends que certains membres de l'opposition ont manifestement compris qu'ils ont perdu le débat sur le contenu et qu'ils mènent dès lors la discussion d'une façon moins élégante. *(Hilarité sur les bancs de l'opposition)* Je ne joue pas à ce jeu-là. En tant que premier ministre, je suis le garant de l'exécution des décisions prises par le gouvernement, lequel assume la très grande responsabilité de guider notre pays à travers la énième crise. Mon rôle consiste à diriger et, dans les situations difficiles, à veiller à ce que tout le monde garde son sang-froid. Je constate que l'on tente à présent de dénaturer les faits. Ce n'est définitivement pas ma méthode de travail, ni celle du gouvernement, que de participer à des jeux politiques à un moment où les citoyens et les entreprises sont confrontés à d'importantes difficultés.

01.09 **Sander Loones** (N-VA): Je

gedacht dat u uw spreektijd zou opgebruiken. Ik dacht dat u zou zeggen: "Ik geef de whatsappberichten en de e-mails met plezier, ik kom met plezier het Parlement correct informeren, ik zal met plezier die nieuwe politiek tastbaar maken." Die zinnen heb ik blijkbaar gemist in uw betoog. Soit.

Een aantal replieken, ten eerste over uw agenda.

Mijnheer de premier, ik heb bijzonder veel respect voor uw drukke agenda, maar dat uw agenda druk is, is – u moet het ons vergeven – niet onze schuld. Dat is de schuld van uw regering die er een boeltje van maakt. Dat u zelf met het IMF moet samenzitten, komt doordat uw vakministers van Economie, Begroting en Financiën niet met resultaten komen. Dat u zelf de sociale partners moet zien, komt doordat uw eigen PS-ministers, de heer Dermagne en mevrouw Lalieux, alles saboteren. Dat u zelf Buitenlandse Handel moet bestieren, komt doordat mevrouw Lahbib blijkbaar niet... Dat u zelf justitiedossiers... Enzovoort. Mijnheer de premier, ik heb dus begrip voor uw agenda, maar als uw ministers wat meer op niveau zouden presteren, dan kon u wellicht wat meer tijd vrijmaken voor het Parlement.

Ten tweede, u zegt: "Wat we zeker niet mogen doen, is eigen creatieve interpretaties geven." Ik zal u letterlijk citeren: "Eigen interpretaties maken van wetten is geen manier van werken." Ik weet niet of u het verslag van het Rekenhof hebt gelezen, maar dat plaatst commentaar bij 3 miljard euro omdat u eigen interpretaties maakt van wetten die nog niet zijn goedgekeurd, waarover nog niet is gestemd, die nog niet op tafel liggen. 3 miljard!

Wat wij hier bespreken, de btw op energie, is het topje van de ijsberg. Het is het symbool geworden voor van alles en nog wat, maar vooral is het een teken dat er gigantisch veel verkeerd zit en dat uw discours gewoon niet klopt. Mijnheer de premier, u zegt dat de oppositie het debat op de inhoud verloren heeft. Dat debat zullen we volgende week uitgebreid voeren in de Kamer, in de plenaire vergadering, en ik ga ervan uit dat u daarop aanwezig zult zijn. Als u het debat graag inhoudelijk voert, wel, dan verwachten wij u volgende week woensdag om 10 uur in plenum om samen met ons dat debat te voeren. Ik ga ervan uit dat u er stipt zult zijn.

Nu dan over de essentie. Een paar weken geleden zat ik hier samen met u, mijnheer de premier, en toen hadden we het over uw beleidsnota. Ik wil daar graag even uit citeren. In uw beleidsnota van 28 oktober staat letterlijk: "Vanuit de regering werken wij aan manieren om de transparantie en de integriteit van het overheidsfunctioneren te versterken. De regering heeft beslist om meer actieve openbaarheid van bestuur te voeren." Uit uw beleidsnota! U gaat werken aan transparantie, aan integriteit, aan actieve openbaarheid van bestuur. Actieve openbaarheid van bestuur, mijnheer de premier, en het spijt mij verschrikkelijk, maar dat heb ik hier niet gehoord.

Ik had dat wel verwacht. Wij vragen dat immers, maar anderen vragen dat ook. De heer Van Peteghem, minister van Financiën, zei gisteren opnieuw "Ik begrijp dat er vragen zijn, maar ik vind het belangrijk dat er duidelijkheid over komt en dat die ook wordt gegeven." Jong VLD eiste gisteren op sociale media dat de heer De Croo onmiddellijk het Parlement en het partijbestuur van Open Vld correct en transparant informeert. Wij zijn niet de enigen die op onze honger

m'attendais à ce que, dans le cadre de sa "nouvelle politique", le premier ministre dise qu'il fournirait avec plaisir ses messages WhatsApp et ses courriels au Parlement, mais ce ne sont pas précisément les termes qu'il a utilisés.

Je conçois que le premier ministre ait un emploi du temps chargé, mais il faut en jeter la pierre au gouvernement et à son mauvais fonctionnement. Le premier ministre doit aller discuter en personne avec le FMI, parce que les ministres compétents n'aboutissent à aucun résultat. Il doit rencontrer lui-même les partenaires sociaux, parce que les ministres du PS sabotent et paralysent les concertations. Il doit gérer le commerce extérieur et s'occuper de dossiers judiciaires. Si tous ses ministres étaient un tant soit peu plus performants, le premier ministre pourrait se libérer davantage pour le Parlement.

Le premier ministre affirme que nous ne pouvons pas interpréter les lois, tandis que la Cour des comptes vient de reprocher au gouvernement d'interpréter à hauteur de 3 milliards d'euros des lois qui n'ont même pas encore été adoptées. La TVA sur l'énergie est la partie émergée de l'iceberg. C'est le signe d'un important dysfonctionnement et d'un discours totalement erroné de la part du gouvernement.

Nous n'avons absolument pas perdu de vue le débat sur le fond. Nous pourrions le mener en profondeur en séance plénière dès la semaine prochaine, en présence du premier ministre.

Dans sa récente note de politique générale, le premier ministre a indiqué que le gouvernement s'attellerait à "renforcer la transparence et l'intégrité" et à "conduire une politique plus active en matière de publicité de l'administration". Ce n'est en tout cas pas

blijven zitten. We zijn niet de enigen die hopen dat de woorden van uw beleidsnota – transparantie, integriteit, openbaarheid van bestuur – niet alleen woorden zouden blijven, maar ook in daden zouden worden omgezet.

Wat weten wij nu echt? We weten op basis van de mails die in *Knack* staan en die u niet wil geven aan ons dat mevrouw De Bleeker een tekst heeft ingediend die ze eerst gewijzigd had op uw vraag en vervolgens heeft ingediend in het Parlement. Zij heeft uw tekst ingediend in het Parlement en zij is daarvoor ontslagen. We weten dat die tekst niet alleen van mevrouw De Bleeker kwam, niet alleen van uw kabinet. Daar stond ook de handtekening van de heer Van Quickenborne en de heer Van Peteghem onder. We weten dat er whatsappberichten zijn gestuurd. U hebt dat letterlijk zelf gezegd. We weten ook dat u weigert om die te geven. We weten dat er e-mails zijn. U hebt dat net zelf erkend. We weten ook dat u weigert om die te geven. We weten dat we u al zes keer, zeven keer en vandaag de achtste keer gevraagd hebben om transparant te zijn met het Parlement. We weten ook dat u weigert om dat te doen.

Dat is enorm erg omdat wij voor een berg staan. Wij staan voor een berg van schulden, van tekorten, van belastingen. We moeten een hele samenleving meekrijgen om die berg te overwinnen. Dat is de uitdaging die we als politici allemaal moeten aangaan. Om dat geloofwaardig te kunnen doen, om die mensen mee te krijgen, moeten we eerst de uitdaging concreet maken, moeten we tonen hoe hoog die berg is. We moeten daar eerlijk over durven te zijn. Dat is de enige manier waarop dat traject geloofwaardig kan worden doorlopen. Dat doet u niet. Dat doet u bij herhaling niet.

Daardoor kunnen wij niet anders dan vandaag een motie van wantrouwen neerleggen omdat u niet de transparantie hebt gegeven. U hebt dat bij herhaling niet gedaan. U hebt verklaringen afgelegd. U hebt tegenovergestelde verklaringen afgelegd en dan nog eens verklaringen afgelegd die het tegenovergestelde zeggen van die tegenovergestelde verklaringen. Dat kan allemaal nagelezen worden in de verslagen van het Parlement. Het is genoeg geweest. Wij vragen uw ontslag.

01.10 Barbara Pas (VB): Mijnheer de eerste minister, u gaf, totaal naast de kwestie, een overzicht van uw agenda gisteren met de typische stemmingmakerij erbij. Mijn punt was niet dat u niet voldoende naar het Parlement komt. Mijn punt was dat u elke keer opnieuw eerst de media te woord staat en dan pas de volksvertegenwoordiging. Dat is een ongeziene minachting, waarmee u eindelijk komaf mag maken.

Nu wil ik het hebben over de grond van de zaak.

U zegt dat de voltallige regering het kader vastlegt dat de staatssecretaris uitvoert. Dat klopt, maar elke minister is wel verantwoordelijk voor zijn personeel en voor zijn kabinet. In uw regeringssysteem is een regeringsleider echter blijkbaar onverantwoordelijk en is de staatssecretaris politiek verantwoordelijk voor de handelingen van de regeringsleider. Als u dan nog eens de oppositie verwijt aan politieke spelletjes te doen, stel ik voor dat u aan de vier ex-kabinetleden van

ce que j'ai pu constater aujourd'hui. Même au sein de la majorité et du propre parti du premier ministre, des voix s'élèvent pour demander que la clarté soit faite dans ce dossier. Nous ne sommes certainement pas les seuls qui en attendaient davantage.

Sur la base des informations parues dans l'hebdomadaire *Knack*, nous savons désormais que Mme De Bleeker a déposé au Parlement un texte qu'elle a d'abord dû modifier à la demande du premier ministre. Elle a donc déposé un texte du premier ministre et a dû démissionner pour cette raison. Ce texte ne venait pas seulement de Mme De Bleeker ou de son cabinet, car il portait également les signatures des ministres Van Quickenborne et Van Peteghem.

Nous nous trouvons en face d'une montagne de dettes, de déficits, mais aussi d'impôts. Si nous voulons relever ces défis, le gouvernement doit oser être honnête quant à la hauteur de cette montagne, mais il ne l'est pas. C'est pourquoi nous n'avons pas d'autre choix que de déposer une motion de méfiance. Le premier ministre a fait des déclarations contradictoires et refuse de faire preuve de transparence. La coupe est donc pleine. Nous demandons sa démission.

01.10 Barbara Pas (VB): Je n'ai pas prétendu que le premier ministre se rendait trop peu souvent au Parlement; en revanche, j'ai affirmé qu'il s'adressait d'abord systématiquement aux médias, puis seulement aux représentants du peuple. Cette attitude témoigne d'un mépris sans précédent pour cette institution.

Il est exact que l'ensemble du gouvernement fixe le cadre du budget et que ce dernier est ensuite exécuté par la secrétaire d'État, mais chaque ministre reste

Begroting eens vraagt wie hier eigenlijk politieke spelletjes speelt.

Mijnheer de eerste minister, eerst waren er geen whatsappberichten. Op 29 november zegt u immers dat men iets wat niet bestaat, niet kan vrijgeven. Vandaag zegt u dat het ontstaan van die whatsappberichten nooit hebt ontkend. U zegt dus net het tegenovergestelde. Eerst gingen de whatsappberichten over iets helemaal anders. Dan gingen ze over de sociale zekerheid, want het is logischer dat 133 miljard wel via WhatsApp wordt goedgekeurd, maar 20 miljard aan begroting niet. Vandaag weigert u ook om transparantie over de communicatie die via de officiële weg verloopt – u hamert er toch zo op dat alles via de officiële weg moet verlopen – te bieden.

U hebt zich volledig vastgereden, mijnheer de eerste minister. Ik vraag mij echt af wie dat allemaal nog gelooft.

De begroting werd ingediend op 10 november en medeondertekend door Van Peteghem en Van Quickenborne, twee vice-eersteministers. Pas vier dagen later is er plots een probleem en moet De Bleeker weg. Dat is toch niet meer ernstig? Enige politieke verantwoordelijkheidszin zou op zijn plaats zijn, tenzij u wilt blijven leven in een politiek theater dat enkel draait, zodat u uw mandaat krampachtig kunt vasthouden tot er een geschikt plaatsje vrij is in Europa. Het mag u dan niet verbazen dat het vertrouwen in de politiek zo klein is. Al loot u nog veel burgerpanelletjes uit om dat vertrouwen op te krikken, zolang u de politieke verantwoordelijkheid niet ernstig neemt, verandert er niets.

Ik kan niet anders dan uw vader gelijk geven, die ooit zei: "De Croo schrijf je met twee nullen." U hebt geen enkele geloofwaardigheid meer, mijnheer de eerste minister. U dient de slechtste begroting van Europa in, u probeert die op te smukken, het in de schoenen te schuiven van voormalig staatssecretaris De Bleeker, en zij wordt kaltgestellt. Ondertussen kunnen wij onbestaande whatsappberichten lezen in de krant. Het Rekenhof zegt intussen dat het de federale rekeningen niet kan beoordelen omdat het broddelwerk is. Zelfs uw eigen Jong VLD vraagt transparantie en noemt uw begrotingswerk broddelwerk. Zelfs Jong Groen vroeg zich gisteren openlijk af waar de vivaldicoalitie eigenlijk mee bezig is. Mijnheer de eerste minister, zowat iedereen vraagt zich af waar de vivaldiregering eigenlijk mee bezig is.

Alsof het nog niet erg genoeg is dat de toekomstige generaties, onze kinderen en kleinkinderen, door u opgezadeld worden met schulden, met facturen, komt er nog een brokkenparcours bovenop inzake energiebeleid, hebben we een totaal uit de hand gelopen asielbeleid en komen er alweer nieuwe corruptieschandalen bovendien bij uw coalitiepartner. De bevolking is de vivaldibende meer dan beu, mijnheer de eerste minister. Het vertrouwen is weg. U had eigenlijk beter naar uzelf geluisterd, toen u zei dat een premier van de zevende partij niets betekent en niet meer kan zijn dan een dwelil. Als het de regering menens is met de bestrijding van fakenieuws, nog zo'n paradepaardje van u, dan kunt u niet anders dan de eer aan uzelf houden. U bent het vleesgeworden fakenieuws.

Drieëntwintig jaar liberale leugens is meer dan voldoende. Het is genoeg geweest. Ander en beter, zou ik zeggen. Ander zou sowieso

responsable de son personnel. Dans cette affaire, une secrétaire d'État a été tenue politiquement responsable des agissements du chef du gouvernement.

Le 29 novembre, le premier ministre a déclaré qu'il n'existait pas de messages WhatsApp; aujourd'hui, il prétend tout à coup qu'il n'a jamais nié l'existence de ces messages. D'abord, ces messages WhatsApp ont porté sur un sujet tout à fait différent; ensuite, ils ont concerné la sécurité sociale. Est-il logique qu'un montant de 133 milliards d'euros puisse être approuvé par WhatsApp, mais pas un budget de 20 milliards d'euros? À nouveau, le premier ministre refuse de faire la transparence sur la communication qui s'est déroulée par la voie officielle.

Le budget, cosigné par deux vice-premiers ministres, a été déposé le 10 novembre. Ce n'est que quatre jours plus tard qu'un problème s'est soudainement posé, contraignant la secrétaire d'État à partir en toute hâte. Le premier ministre ne doit dès lors pas s'étonner que la confiance dans la politique soit si faible. Tant qu'il ne prendra pas ses responsabilités politiques, la situation ne s'améliorera pas.

Je ne peux que donner raison au père du premier ministre: "De Croo s'écrit avec deux zéros." Le premier ministre n'a plus aucune crédibilité. Il soumet le pire budget d'Europe, tente de l'enjoliver et reporte toute la responsabilité sur la secrétaire d'État De Bleeker, qui est soudainement écartée. La Cour des comptes ne peut pas évaluer les comptes fédéraux, car le travail est bâclé, même les Jong VLD exigent de la transparence, etc. Ce gouvernement Vivaldi condamne les générations futures à des dettes importantes et compromet des bévues dans ses politiques en matière d'énergie et d'asile, tandis que des scandales

beter zijn, want ik ben ervan overtuigd dat het niet slechter kan dan deze misselijkmakende paars-groene grap.

Mijnheer de voorzitter, net als mijn collega dien ik een motie van wantrouwen in.

de corruption de toutes sortes ébranlent à nouveau un partenaire de la coalition. La population en a plus qu'assez de la Vivaldi!

Si le gouvernement souhaite s'attaquer sérieusement aux *fake news*, le premier ministre doit commencer par lui-même, car il en est l'incarnation. Vingt-trois ans de mensonges libéraux ont largement suffi! Faire pire que cette mascarade arc-en-ciel écœurante me semble impossible.

C'est pourquoi je dépose également une motion de méfiance.

01.11 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mijnheer de eerste minister, u zegt dat de oppositie een politiek spel speelt, maar het politieke spel wordt gespeeld in uw meerderheid. U hebt het ontslag van mevrouw De Bleeker gevraagd. Het was het moeilijkste moment in uw carrière, zei u. De mensen van het kabinet-De Bleeker lekken nu informatie om aan te tonen dat zij gelijk heeft. Dat gebeurt in uw regering. Dat gebeurt niet door de oppositie.

Wat uw agenda betreft, in artikel 30 van het Reglement van de Kamer, waar gisteren discussie over was, staat duidelijk dat de commissie de aanwezigheid kan vorderen van het regeringslid dat bevoegd is voor de ter bespreking liggende aangelegenheid. Wat ter bespreking lag, was de begroting en of u wel of niet uw akkoord gegeven had voor de teksten. Dat was dus zeker uw aangelegenheid.

Om 19 uur had u blijkbaar wel tijd om de pers te woord te staan. Ik meen dat wij zeer soepel zouden zijn geweest in onze agenda om te wachten tot u ter beschikking van het Parlement zou zijn. Wij hebben ons trouwens vanochtend allemaal vrijgemaakt. Normaal gezien worden interpellaties na de middag behandeld.

Wat uw uitleg betreft, ik heb u gevraagd naar twee zaken waarover u gelogen had. Ik heb u gevraagd waarom u om 19.23 uur "OK" hebt gestuurd via WhatsApp. Ging dat over de hele begroting of niet? U hebt daar niet op geantwoord. Ook op de vraag waarom er pas op 17 november over die materiële fouten gesproken werd, hoewel uw kabinet ondertussen al lang de tijd had gehad om die zogezegde materiële fouten te herstellen of om eventueel andere teksten aan te leveren, hebt u niet geantwoord.

Nu, mijnheer De Croo, de hamvraag is natuurlijk: wat had mevrouw De Bleeker moeten schrijven in die tekst en in die tabellen? In de spanning die bestaat binnen de regering zat mevrouw De Bleeker natuurlijk tussen links en rechts. De vraag is: hoe kon zij tegelijkertijd een permanente en een tijdelijke btw-verlaging inschrijven in de tabel? De vraag is ook: wie zal dat betalen? Daar is heel veel discussie over binnen de regering. Wie zal uiteindelijk voor het gat in de begroting betalen? Zullen de gewone mensen daarvoor moeten betalen, zoals de rechtse partijen vragen, via een eventuele accijnsverhoging? Of zal voor het gat in de begroting niet door de gewone mensen betaald

01.11 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): C'est le gouvernement qui s'adonne à un jeu politique. Il a demandé la démission de Mme De Bleeker. En réponse, les collaborateurs du cabinet divulguent à présent toutes sortes d'informations.

Sur la base de l'article 30 du Règlement, une commission de la Chambre peut effectivement requérir la présence du membre compétent du gouvernement et il s'agissait de vous, Monsieur le Premier ministre. Le Parlement a fait preuve de flexibilité, mais le premier ministre a soudainement trouvé le temps de s'adresser à la presse à 19 heures.

Comment Mme De Bleeker pouvait-elle inscrire simultanément une réduction permanente et une réduction temporaire de la TVA dans le tableau? D'ailleurs, qui va payer cette mesure? La prétendue erreur de Mme De Bleeker ne fait que traduire la tension qui règne au sein du gouvernement sur ces questions fondamentales. Pour nous, la population ne devrait jamais avoir à trinquer pour le gouffre budgétaire qui a été creusé pendant des années avec les partis de droite.

Nous déposons, nous aussi, une motion de méfiance.

worden? Daarvoor is er natuurlijk druk van de linkse partijen, onder andere van mijn partij op de andere linkse partijen. De fout die mevrouw De Bleeker zagezegd gemaakt heeft, maar die u eigenlijk gemaakt hebt, vertaalt enkel de spanning die er heerst binnen de regering over dit fundamentele debat.

Voor ons is één ding duidelijk: het is niet aan de gewone mensen om op te draaien voor het gat in de begroting dat u sinds jaren met de rechtse partijen onder andere, ook met de N-VA, hebt gegraven.

Ik zal besluiten. Nadat wij u hebben gehoord, is het duidelijk dat wij niet langer vertrouwen kunnen hebben in u, mijnheer de eerste minister. Ik zal dan ook een motie van wantrouwen indienen.

01.12 Catherine Fonck (Les Engagés): Monsieur le premier ministre, c'est le gouvernement qui décide et la secrétaire d'État qui exécute. Tels sont vos propos. Donc, pour vous, le budget n'était pas conforme à la décision du gouvernement.

Je vous avoue que je ne comprends toujours pas comment un budget sur lequel il n'y a pas d'accord, qui n'est pas conforme à la décision du gouvernement, peut être signé par deux vice-premiers ministres. Comment un budget sur lequel il n'y a pas d'accord peut-il être transmis au Roi sans réaction de votre cabinet? Comment peut-il être signé par le Roi? Comment peut-il être transmis au Parlement? Tout cela sans rien dire, avec votre cabinet, avec vous comme premier ministre, avec les vice-premiers ministres qui restent les bras ballants.

Monsieur le premier ministre, quand on signe un budget, c'est qu'on le valide, c'est qu'il y a un accord. Je ne peux pas imaginer une seule seconde que les vice-premiers ministres n'ont pas été scrupuleux et sérieux dans leur travail.

Vous nous demandez aujourd'hui de vous croire sur parole, sans donner de preuve. Il est donc impossible de vérifier vos propos. Peut-être que ce que vous dites est vrai. Peut-être que vous arrangez la vérité. Peut-être que vous mentez. En fait, seule la remise des documents pourrait lever les doutes. C'est la raison pour laquelle je dépose une motion pour que soit mise à disposition du Parlement la totalité des communications électroniques.

Le vote sur les motions qui sont déposées ce matin aura lieu demain. Chers collègues de la majorité, je ne peux pas imaginer que vous alliez à l'encontre de la demande de transparence. Cela vous permettrait de sortir de cette situation par le haut parce qu'aujourd'hui se pose la question de la crédibilité de la parole du premier ministre et donc celle de votre gouvernement. C'est tout sauf banal, d'autant plus que des questions majeures se posent sur la capacité de votre gouvernement à faire face à des réformes indispensables (emploi, fiscalité, pensions) pour pallier une dette abyssale. Des questions se posent également quant à la manière avec laquelle vous pourriez ou non tromper les Belges en reprenant d'une main, via les accises, ce que le gouvernement a donné de l'autre, via la réduction de la TVA à 6 % sur l'électricité et le gaz.

Du reste, monsieur le premier ministre, vos propos ne sont pas les mêmes que ceux tenus par plusieurs partis de votre majorité. Les versions continuent de diverger. Pour votre crédibilité, il est urgent

01.12 Catherine Fonck (Les Engagés): Volgens u beslist de regering en voert de staatssecretaris uit. Voor u was de begroting dus niet in overeenstemming met de beslissing van de regering. Hoe kan een begroting waarover er geen overeenstemming bestaat echter door twee vicepremiers ondertekend worden, ter ondertekening naar de koning gestuurd worden, door hem worden ondertekend en aan het Parlement worden bezorgd? Als een begroting ondertekend wordt, wordt die gevalideerd.

Alleen de overhandiging van de documenten kan klaarheid schep- pen. Daarom dien ik een motie in om alle e-mails beschikbaar te maken voor het Parlement. Beste collega's van de meerderheid, ik kan me niet voorstellen dat u tegen deze vraag om transparantie ingaat. De geloofwaardigheid van de eerste minister en van de regering staat ter discussie, niet alleen met betrekking tot de onafwendbare hervormingen (werkgelegenheid, belastingen, pensioenen) om een torenhoge schuld aan te pakken, maar ook met betrekking tot de bedrieglijke manier waarop er via accijnzen teruggenomen wordt wat via de verlaging van het btw-tarief naar 6 % toegekend werd.

Uw verklaringen wijken af van die van andere partijen van de meerderheid. Men moet de bevolking dringend de volledige waarheid vertellen over deze essentiële

que toute la vérité soit dite, en particulier à l'égard de nos concitoyens au sujet de questions extrêmement importantes pour l'avenir.

01.13 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer de eerste minister, er is één techniek die u meesterlijk beheerst. In het vakjargon heet dat: de de vis verdrinken. Een paar weken geleden zat minister Van Quickenborne op deze stoel en toen ging het over de moord op een politieagent. Toen hebben we die techniek ook mogen aanschouwen. Ik ben heel blij dat u in uw inleiding, bij uw poging om de vis te verdrinken, de zaak van Olivier Vandecasteele aanhaalde. U verwijt ons dat een beetje. Geen enkele regering ter wereld heeft die zaak proberen oplossen door een wet te maken, een wet die door het Grondwettelijk Hof werd vernietigd. U bent met de fanfare op kop door het bos gelopen en nu bent u daar het slachtoffer van.

Een tweede argument dat u aanhaalde, is het bezoek van het IMF. U had van die gelegenheid gebruik kunnen maken om het IMF te vragen uw begroting door te lichten. Niet alleen de oppositie vraagt dit, maar ook Jong VLD. Het Rekenhof slaagt daar immers niet in, bij gebrek aan documenten.

Ik heb één pertinente vraag. U hebt duidelijk gezegd dat uw twee ministers, de heren Van Peteghem en Van Quickenborne, iets ondertekend hebben dat niet in overeenstemming was met de beslissing van de regering. Of vergis ik mij? Ik ken de wetten en de *usances* binnen de regering en de ministerraad een beetje en weet dus dat mevrouw De Bleeker zelfs geen stemrecht heeft. Wie is er op dit punt dan verantwoordelijk?

U zegt dat alles volgens de geijkte kanalen is verlopen. Geef ons dan de inhoud en een tijdslijn, ook van uw tekstberichten. Op 29 november hebt u duidelijk verklaard – u kunt het artikel in *De Morgen* erop nalezen – dat er geen whatsappberichten bestaan en dat men iets wat niet bestaat niet kan vrijgeven. Mijnheer de premier, kunt u nog meer liegen dan dat? De laatste weken zijn de whatsappberichten waarvan u op 29 november beweerde dat ze niet bestonden, boven water gekomen en in de pers verschenen. Leugenachtiger kan men niet zijn. Deze regering is echt het Leugenpaleis.

Ik keer even terug naar wat ik zei in mijn eerste discours over de heer Eyskens. Weet u waarom de heer Eyskens toentertijd ontslag genomen heeft? Er was toen nog een eminente minister bij, een zekere heer Mathot. De heer Eyskens had toen gezegd dat het begrotingstekort de 200 miljard niet mocht overschrijden en het was 300 miljard. De heer Mathot antwoordde toen dat het gat in de begroting er vanzelf was gekomen, dat het vanzelf zou verdwijnen.

Ik heb de indruk dat dit nu ook zo is. Mijnheer de eerste minister, ik kan u slechts één raad geven. Doe wat u deed op 22 april 2010. Herinnert u het zich nog? U hebt er toen de *prise* uitgetrokken. U trok de *prise* uit het stopcontact van de regering. Ik raad u aan om hetzelfde te doen. Op 29 november waren er uw uitspraken over die whatsappberichten, maar op 2 december was er ook een opiniepeiling bij de bevolking. Daar kwam uit dat amper 33 % van de bevolking nog vertrouwen heeft in de regering en nog 45 % in u persoonlijk. Wel, mocht men vandaag die peiling doen, ik denk dat u onder het vriespunt zou zitten.

kwesties.

01.13 Jean-Marie Dedecker (INDEP): Le premier ministre maîtrise parfaitement la technique pour noyer le poisson. Dans son introduction, il évoquait l'affaire Olivier Vandecasteele, que le gouvernement a tenté de résoudre en élaborant une loi qui a ensuite été annulée par la Cour constitutionnelle. Il a également évoqué la visite au FMI mais il aurait dû profiter de l'occasion pour faire analyser son budget, comme le demandent les Jong VLD, étant donné que la Cour des comptes ne disposait pas de suffisamment de documents à cet égard.

Le premier ministre a clairement dit que deux ministres, MM. Van Peteghem et Van Quickenborne, avaient signé un document qui n'était pas conforme à la décision du gouvernement. Qui est dès lors responsable? Pas plus tard que le 29 novembre – comme il ressort clairement de l'article paru dans *De Morgen* –, le premier ministre a déclaré qu'il n'existait aucun message WhatsApp et que ce qui n'existait pas, ne pouvait donc pas être diffusé. Le gouvernement en fonction est une bande d'imposeurs. M. Eyskens a autrefois proposé la démission de son gouvernement parce que le déficit budgétaire avait atteint 300 milliards alors qu'il avait déclaré que celui-ci ne pourrait pas dépasser 200 milliards. Le ministre du Budget, M. Mathot, s'était alors pourtant montré confiant quant au fait que ce déficit disparaîtrait de lui-même.

Le premier ministre doit faire ce qu'il a déjà fait, le 22 avril 2010, alors qu'il était président de parti: mettre fin au gouvernement en fonction. Selon un récent sondage, à peine 33 % de la population fait encore confiance au gouvernement et 45 % au premier ministre. Je pense qu'il est au plus bas aujourd'hui. Je me rallie à la

Ik sluit mij ook aan bij de motie van wantrouwen die door mijn collega's ingediend is.

01.14 Sophie Rohonyi (DéFI): Monsieur le premier ministre, je vous remercie de vos réponses.

Je ne reviendrai pas sur la forme. Vous êtes aujourd'hui devant le Parlement et vous nous avez fourni vos explications. Certes, elles ne nous donnent pas entière satisfaction, mais vous avez entrepris la démarche de venir vers nous.

En revanche, je n'ai pas vraiment apprécié votre manière de présenter les choses. Tout d'abord, j'ai quand même l'impression d'avoir assisté à un cours de droit constitutionnel. Vous nous avez ainsi expliqué la manière dont un budget est confectionné, en rappelant que c'est la loi qui fixe le cadre budgétaire. À charge, ensuite, pour la secrétaire d'État de pouvoir l'exécuter. Certes, mais nous n'attendions pas de vous un tel cours, mais bien le fait que vous assumiez la responsabilité du gouvernement de corriger les chiffres de la secrétaire d'État en amendant le budget, au lieu de la limoger assez violemment comme vous l'avez fait.

Vous vous réfugiez derrière cette loi sur les accises, méthode qui – comme vous le dites – a été approuvée par la Commission européenne. Cependant, vous occulterez deux points fondamentaux que celle-ci n'a justement jamais validés. En effet, comme l'a souligné Mme Fonck, vous reprenez d'une main ce que vous avez donné d'une autre. En effet, la réduction de la TVA sur l'énergie serait compensée, dans un avenir proche – nous l'espérons, puisque la loi l'indique expressément –, par cette fameuse réforme des accises. Et puis, notre pays a traversé des crises très graves, que ce soit la crise sanitaire ou encore la guerre en Ukraine, qui nous met en difficulté à travers l'explosion des prix du gaz et de l'électricité. Cela dit, tous les États membres de l'Union européenne, sans aucune exception, les ont traversées. Par conséquent, vous ne pouvez pas vous dédouaner aujourd'hui de vos responsabilités au regard du déficit abyssal consécutif à ces crises. Comme cela a été dit, en ce domaine, notre pays fait figure de cancre européen.

Enfin, et vous conviendrez que cela ne peut que nous laisser sur notre faim, vous nous dites que des messages WhatsApp ont bien été échangés. Je le comprends parfaitement et j'avais, du reste, débuté mon exposé par ce rappel. Toutefois, vous ajoutez qu'aucun d'eux n'aurait modifié fondamentalement la trajectoire budgétaire. Si c'était vraiment le cas, je ne comprends pas quel serait le problème à nous fournir ces échanges ainsi que les mails qui les auraient suivis.

Ce manque de transparence est problématique à plus d'un titre. D'abord, parce qu'on ne sait toujours pas comment la Vivaldi va pouvoir éviter cette fuite en avant du déficit public puisqu'il manque toujours ces fameuses réformes structurelles visant à assainir le budget. En outre, on ne sait toujours pas comment la Vivaldi va épargner les générations futures et leur éviter de devoir payer le prix de vos errements budgétaires.

Aujourd'hui, vous aviez l'occasion parfaite pour faire toute la transparence sur la manière dont ce budget a été confectionné. Vous ne l'avez pas fait! Il s'agit ici selon moi d'une occasion manquée, en

motion de méfiance.

01.14 Sophie Rohonyi (DéFI): Hoewel we niet helemaal tevreden waren met uw antwoorden, is het een goede zaak dat u voor het Parlement verschijnt. Ik had echter de indruk dat u ons een cursus grondwettelijk recht over de begroting gaf, terwijl we verwachten dat de regering de cijfers van de voormalige staatssecretaris corrigeert door de begroting bij te sturen en niet door haar te ontslaan.

U verschuilt zich achter de door de Europese Commissie gevalideerde accijnswetgeving, waarbij u verbergt dat u met de ene hand terugneemt wat u met de andere hand geeft. U verlaagt immers de btw op de energiefactuur om vervolgens de accijnzen te verhogen. De Commissie heeft dat laatste echter niet gevalideerd. Bovendien heeft ons land verschillende crisissen doorgemaakt, maar België is geen uitzondering in de EU. Derhalve kunt u zich voor dit gigantische tekort niet aan uw verantwoordelijkheid onttrekken. We zijn de slechtste leerling van de EU.

Ten slotte bevestigt u dat er whatsappberichten uitgewisseld werden, maar u zegt dat het begrotingstraject door geen enkel van die berichten fundamenteel gewijzigd werd.

Waarom bezorgt u ons die berichten en de daaropvolgende mails dan niet? We weten nog altijd niet hoe de vivaldiregering ervoor denkt te zorgen dat het begrotingstekort niet nog groter wordt. Wij zien nog steeds geen structurele hervormingen komen om de begroting te saneren. We weten evenmin hoe de vivaldiregering zal voorkomen dat de toekomstige generaties voor uw budgettaire dwalingen zullen opdraaien.

particulier au moment où les nombreuses affaires qui ont écorné les politiques ces derniers jours demandaient la plus grande transparence.

Nous sommes à un moment critique où les populistes et extrémistes profitent de ce manque de transparence pour en récolter les fruits. Les populistes et les extrémistes en ont fait la démonstration ici même.

Monsieur le premier ministre, vous aviez aujourd'hui l'occasion de leur couper l'herbe sous le pied en nous fournissant l'ensemble des documents. Vous ne l'avez pas fait. Je le regrette parce que ce sont les extrémistes et les populistes qui en profitent avec cette motion de méfiance, que nous ne soutiendrons pas pour autant.

Vandaag krijgt u een gedroomde kans om opening van zaken te geven over de begrotingsopmaak. De vruchten van dat gebrek aan transparantie vallen de populisten en extremisten in de schoot; dat zien we gebeuren met deze motie van wantrouwen. U had hun het gras voor de voeten kunnen wegmaaien door alle documenten over te leggen, maar dat hebt u jammer genoeg niet gedaan.

Moties

Motions

De **voorzitter**: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend. En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een eerste motie van wantrouwen werd ingediend door de heren Sander Loones en Jean-Marie Dedecker en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heren Sander Loones en Jean-Marie Dedecker en de dames Barbara Pas, Sofie Merckx, Catherine Fonck en Sophie Rohonyi en het antwoord van de eerste minister,

- gelet op de eerdere verklaringen van de premier over de opmaak van de begroting;
- gelet op de tegenstrijdigheden én de onwaarheden die aan het licht kwamen over deze verklaringen van de premier;
- gelet op de weigering van de premier om transparantie te bieden; vraagt het ontslag van de eerste minister."

Une première motion de méfiance a été déposée par MM. Sander Loones et Jean-Marie Dedecker et est libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Sander Loones et Jean-Marie Dedecker et Mmes Barbara Pas, Sofie Merckx, Catherine Fonck et Sophie Rohonyi et la réponse du premier ministre,

- eu égard aux propos tenus antérieurement par le premier ministre sur la confection du budget;
- eu égard aux contradictions et aux contrevérités qui ont été révélés à propos de ces déclarations du premier ministre;
- eu égard au refus du premier ministre d'apporter la transparence; demande la démission du premier ministre."

Een tweede motie van wantrouwen werd ingediend door de heren Tom Van Grieken en Wouter Vermeersch en mevrouw Barbara Pas en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heren Sander Loones en Jean-Marie Dedecker en de dames Barbara Pas, Sofie Merckx, Catherine Fonck en Sophie Rohonyi en het antwoord van de eerste minister,

- gelet op het feit dat uit whatsappberichten blijkt dat de premier wel degelijk zijn goedkeuring gaf aan de begrotingsdocumenten waarin een lastenverlaging ten bedrage van 1,3 miljard euro werd ingeschreven;
- overwegende dat de premier deze goedkeuring steeds heeft ontkend;
- overwegende dat de premier het bestaan van deze whatsappberichten steeds heeft ontkend;
- overwegende dat de premier in dezen het Parlement tot tweemaal toe heeft voorgelogen; ontnemt het vertrouwen aan de eerste minister."

Une deuxième motion de méfiance a été déposée par MM. Tom Van Grieken et Wouter Vermeersch et Mme Barbara Pas et libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Sander Loones et Jean-Marie Dedecker et Mmes Barbara Pas, Sofie Merckx, Catherine Fonck et Sophie Rohonyi

et la réponse du premier ministre,

- eu égard au fait qu'il ressort de messages WhatsApp que le premier ministre a bel et bien approuvé les documents budgétaires dans lesquels une réduction des charges de 1,3 milliard d'euros était inscrite;
 - considérant que le premier ministre a toujours démenti avoir donné son approbation;
 - considérant que le premier ministre a toujours démenti l'existence des messages WhatsApp en question;
 - considérant qu'en l'occurrence, le premier ministre a menti à deux reprises au Parlement;
- retire sa confiance au premier ministre."

Een derde motie van wantrouwen werd ingediend door mevrouw Sofie Merckx en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heren Sander Loones en Jean-Marie Dedecker en de dames Barbara Pas, Sofie Merckx, Catherine Fonck en Sophie Rohonyi

en het antwoord van de eerste minister,

- gelet op het ontslag van mevrouw Eva De Bleeker, staatssecretaris voor Begroting, naar aanleiding van fouten in de opmaak van de begroting 2023-2024;
 - gelet op de verklaringen van eerste minister Alexander De Croo over deze disfuncties;
 - gelet op de whatsappberichten tussen de kabinetten van de eerste minister en van de staatssecretaris, waaruit blijkt dat het kabinet van de eerste minister de ontwerpbegroting met de bewuste fouten bekrachtigt;
 - overwegend dat daaruit blijkt dat eerste minister Alexander De Croo verscheidene malen gelogen heeft;
 - overwegend dat er geen vertrouwen meer mogelijk is tussen de verschillende regeringspartijen;
- ontneemt de huidige eerste minister het vertrouwen."

Une troisième motion de méfiance a été déposée par Mme Sophie Merckx et libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Sander Loones et Jean-Marie Dedecker et Mmes Barbara Pas, Sofie Merckx, Catherine Fonck et Sophie Rohonyi

et la réponse du premier ministre,

- vu la démission d'Eva De Bleeker, secrétaire d'État au Budget, suite aux erreurs commises dans la rédaction du budget 2023-2024;
 - vu les déclarations du premier ministre Alexander De Croo vis-à-vis de ces dysfonctionnements;
 - vu les échanges WhatsApp entre les cabinets du premier ministre et de la secrétaire d'État, démontrant la validation par le cabinet du premier ministre du projet de budget contenant les erreurs;
 - considérant qu'il en ressort que le premier ministre Alexander De Croo a menti à plusieurs reprises;
 - considérant qu'il n'y a plus de confiance possible entre les différents partis au sein du gouvernement;
- retire sa confiance à l'actuel premier ministre."

Een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Catherine Fonck en luidt als volgt:

"De Kamer,

gehoord de interpellaties van de heren Sander Loones en Jean-Marie Dedecker en de dames Barbara Pas, Sofie Merckx, Catherine Fonck en Sophie Rohonyi

en het antwoord van de eerste minister,

vraagt de regering

alle elektronische berichten die ter zake van 5 tot 20 november 2022 tussen het kabinet van de eerste minister, de kabinetten van de vice-eersteministers en het kabinet van de staatssecretaris voor Begroting ter zake uitgewisseld werden ter beschikking te stellen van het Parlement, opdat het de uitleg van de eerste minister zou kunnen checken."

Une motion de recommandation a été déposée par Mme Catherine Fonck et libellée comme suit:

"La Chambre,

ayant entendu les interpellations de MM. Sander Loones et Jean-Marie Dedecker et Mmes Barbara Pas, Sofie Merckx, Catherine Fonck et Sophie Rohonyi

et la réponse du premier ministre,

demande au gouvernement

de mettre à sa disposition l'ensemble des échanges électroniques à ce sujet entre le cabinet du premier ministre, le cabinet des vice-premiers ministres, et le cabinet de la secrétaire d'État au Budget entre le 5 et le 20 novembre 2022 afin de lui permettre de vérifier les explications données par le premier ministre."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Tim Vandenput, Franky Demon, Ahmed Laaouej, Gilles Vanden Burre, Philippe Pivin en mevrouw Melissa Depraetere.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Tim Vandenput, Franky Demon, Ahmed Laaouej, Gilles Vanden Burre, Philippe Pivin et Mme Melissa Depraetere.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

La réunion publique de commission est levée à 11 h 57.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.57 uur.